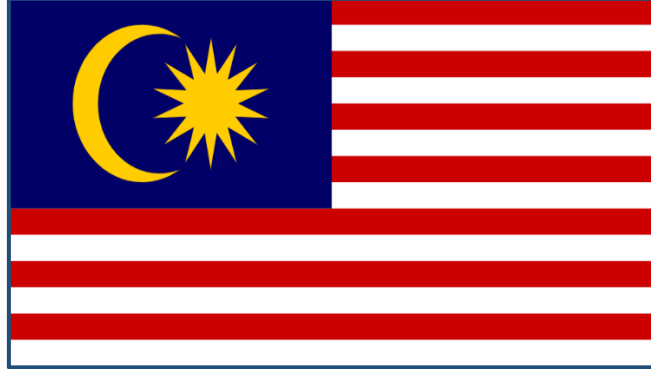

**T.C. KUALA LUMPUR BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ**

**MALEZYA
ÜLKE RAPORU**

Mart 2021

İÇİNDEKİLER

- 1. MALEZYA GENEL GÖRÜNÜM**
- 2. GENEL EKONOMİK DURUMU**
- 3. TÜRKİYE – MALEZYA İLİŞKİLERİ**
- 4. KARŞILIKLI YATIRIMLAR**
- 5. MALEZYA DIŞ TİCARET POLİTİKALARI**
- 6. MALEZYA YATIRIM POLİTİKALARI**
- 7. TÜRK İŞ İNSANLARIMIZ İÇİN FAYDALI BİLGİLER**
- 8. MALEZYA'DA YAŞAM**

1. MALEZYA GENEL GÖRÜNÜM

1.1. Ülke Kimliği ve Genel Bilgiler

RESMİ ADI	Malezya
BAŞKENTİ	Kuala Lumpur (İdari Başkenti: Putrajaya)
BAĞIMSIZLIK TARİHİ	31 Ağustos 1957
YÖNETİM BİÇİMİ	Federatif Anayasal Monarşi
DEVLET BAŞKANI	Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah (24 Ocak 2019'ten beri) (Pahang Eyaletinden)
BAŞBAKAN	Ismail Sabri Yakoob (Ağustos 2021'den beri)
İDARİ YAPI	13 eyalet ve 3 federal bölge Eyaletler: Johor, Kedah, Kelantan, Malakka, Negeri Sembilan, Pahang, Perak, Perlis, Penang, Selangor, Terengganu, Sabah ve Sarawak; Federal Bölgeler: Kuala Lumpur, Labuan, Putrajaya
RESMİ DİL	Bahasa-Malezya (resmi dil), İngilizce (ikincil dil olarak tanımlanmakta ve yaygın olarak kullanılmaktadır), Çince (Mandarin, Kanton, Hakka), Tamil, Doğu Malezya'da konuşulan diğer yerli diller
ETNİK YAPI	Malay (Bumiputra) %69,3 (etnik yerliler dahil), Çinli %22,8, Hintli %6,9 , Diğer (%1)
DİN	İslam (%61,3), Budizm (%19,8), Hristiyan (%9,2), Hinduizm (%6,3), Konfüçyizm/Taoizm ve diğer (%2,3)
YÜZÖLÇÜMÜ	330.252 km ²
NÜFUS	32,9 milyon kişi
YAŞ ORTALAMASI/ ORTALAMA ÖMÜR	27,5 yaş / 74,5 yıl

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Department of Statistics Malaysia

1.2.Temel Ekonomik Göstergeler (2020)

GSYH (Nominal)	365,3 milyar \$ (1,5 trilyon RM)
Kişi Başına GSYH (Nominal)	11.414 \$
GSYH Büyüme Hızı (Reel)	% 4,3 (2020’de %5,6 düşüş tahmin edilmekte)
Enflasyon Oranı	% 0,7
İşsizlik Oranı	%3,3
Para Birimi & Döviz Kuru	Ringgit (RM) 1 ABD \$ =4,1425 RM
Toplam Rezervler	101,4 milyar \$
İhracat	233,9 milyar \$ (2020)
İthalat	189,7 milyar \$ (2020)
Ülkeye Giren Yatırım Tutarı	8 milyar \$ (Akım) 147,5 milyar \$ (Stok)
Yurtdışına Çıkan Yatırım Tutarı	5,2 milyar \$ (Akım) 133,7 milyar \$ (Stok)
Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Sıralaması	12. (190 ülke içinde/ 2020 yılı raporu)
GSYH’nin Sektörel Dağılımı	Hizmetler %57.7, Sanayi %22.3, Tarım %8.2, Madencilik %7.1, İnşaat %4.7
İhracatında Başlıca Ürünler	%39,4 elektrik ve elektronik ürünler, %6,3 petrol ürünleri ve LNG, %5,2 kimyasallar, %4,7 palm yağı ve türevleri, %4,4 kauçuk malzemeler
İthalatında Başlıca Ürünler	%31,7 elektrik ve elektronik ürünler, %9,2 kimyasallar, %7,5 ham petrol ve petrol ürünleri, %7,5 makine ve ekipmanlar, %5,8 metal ve türevleri
İhracatında Başlıca Ülkeler	Çin (%16,2), Singapur (%14,5), ABD (%11,1) Hong Kong (%6,9), Japonya (%6,3) TÜRKİYE (%0,78)
İthalatında Başlıca Ülkeler	Çin (%21,5), Singapur (%9,3), ABD (%8,7), Japonya (%7,7), Tayvan (%7,2) TÜRKİYE (%0,25)
Başlıca Sanayi Dalları	Otomotiv, dayanıklı tüketim malları, tekstil ürünleri, çeşitli gıda maddeleri, çimento ve diğer inşaat malzemeleri, mobilya ve ağaç ürünleri
Başlıca Tarımsal Üretim	Kauçuk, palm yağı, kakao, hindistancevizi, pirinç, muz, patates, ananas, hurma
Madenler Ve Yeraltı Kaynakları	Petrol, doğal gaz, kalay, demir, boksit

Kaynak: IMF, Trade Map, UNCTAD, BNM, MATRADE

1.3. Ülkenin Kısa Tarihçesi

Tarih öncesi dönemlerde bölgede aborjinler yaşamıştır. Ticari faaliyetler nedeniyle M.Ö 2. yüzyılda Çin'in güneyinden, M.Ö. 1. yüzyılda Hindistan'dan tüccarlar batı Malezya bölgesine yerleşmeye başlamış ve akabinde Malezya'da Hindu ve Budist dönemi yaşanmıştır. 13. yüzyılda ise Arap ve müslüman Hint tacirlerinin etkisi ile İslam dini yayılmış ve 1402-1511 yılları arasında Melakka Sultanı Parameswara'nın (Sultan İskender Şah) islamiyeti kabul etmesi ile Malaylar arasında İslam dini yerleşmiştir. Melakka Sultanlığı doğu Malezya kıyıları ve Sumatra adasına kadar genişlemiş ve Güneydoğu Asya'da özellikle baharat ticaretinin merkezi haline gelmiştir. 1511'de Portekizli general Alfonso de Albuquerque tarafından işgal edilip Portekiz Krallığı'nın hakimiyetine giren Melakka, 15. yüzyılda bölgenin deniz ticaretinde önemli bir aktarma merkezi olmuştur. Melakka, 1641'de Portekiz'in ardından Hollanda'nın hakimiyeti altına girmiştir. 1824'deki İngiltere-Hollanda Anlaşması'nın ardından İngiliz sömürgesi haline gelmiştir.

18. ve 19. yüzyıllarda, Britanya'nın egemenliğinde olan Malezya, 1942-45 yıllarında Japon işgalini yaşamıştır. Britanya'nın egemenliğindeki Malay bölgeleri 'Malay Federasyonu' adı altında 1948 yılında birleşmişlerdir. Malay Federasyonu, 1957 yılında İngiltere'den bağımsızlığını kazanmıştır.

Ülkeye ilişkin olarak önemli gelişmeler kronolojik sıra ile aşağıda yer almaktadır:

- 1961 Başbakan Abdurrahman Güneydoğu Asya'daki İngiliz kolonilerinin bir federasyon halinde birleşmesi fikrini ortaya attı. Bu federasyona Malezya, Singapur, Saravak, Sabah ve Brunei sultanlıklarının katılımı planlanmıştı.
- 1963 - İngiltere, Japonya, Avustralya, Yeni Zelanda ve ABD'nin desteğiyle 16 Eylül 1963'te Britanya kolonileri Sabah, Sarawak ve Singapur'un katılımlarıyla 'Malezya Federasyonu'na dönüştü (Brunei sultanlığı katılmadı)
- 1965 - Singapur Federasyon'dan ayrıldı.
- 1969 - Malaylar, Çin kökenlilerin ekonomik alanda gösterdikleri başarıyı hazmedemeyerek ayaklandılar.
- 1970 - Tun Abdul Razak, Abdul Rahman'ın istifası üzerine Başbakan oldu ve Ulusal Cephe (BN) koalisyonunu (halen iktidardadır) kurdu.
- 1971 - Hükümet Malaylar için iş, eğitim ve kamu sektörlerinde Malaylar lehine kotalar oluşturdu.
- 1981 - Mahathir Mohamad Başbakan oldu.
- 1989 - Yerel komünist isyancılar hükümetle barış mutabakatına vardılar.
- 1993 - Sultanların (Eyalet liderleri) yasal dokunulmazlıklarına son verildi.
- 1997 - Asya ekonomik krizi hızlı ekonomik büyümeyi sekteye uğrattı.
- 2003 - Abdullah Ahmad Badawi Başbakan oldu.
- 2008 - Genel seçimlerde Ulusal Cephe son yılların en kötü sonucunu aldı. Parlamentodaki üçte iki çoğunluğu ve 5 eyalet meclisinde kontrolü kaybetti.
- 2009 - Başbakan Abdullah Ahmad Badawi, Başbakanlığı Başbakan Yardımcısı Najib Tun Razak'a bıraktı.
- 2013- Najib Tun Razak tekrar Başbakan oldu.
- 2018- Tun Dr. Mahathir Mohamad yeniden Başbakan oldu (1981-2003 yılları arasında 22 yıl Malezya Başbakanı olarak görev yaptıktan sonra 93 yaşında yeniden Başbakan oldu)
- 2020- Mahathir istifa etti ve Tan Sri Muhyiddin Yassin Başbakan oldu.

- Ağustos 2021- Yassin hükümeti parlamentodaki desteğini kaybedip çekildi, Ismail Sabri Yakoob kral tarafından geçici hükümetin Başbakanı olarak atandı.

1.4. Siyasi Durum

Malezya, Federal Anayasal Monarşi'ye dayalı parlamenter demokrasi sistemiyle yönetilmektedir. 13 Eyalet (Johor, Kedah, Kelantan, Malakka, Negeri Sembilan, Pahang, Perak, Perlis, Pulau Pinang, Sabah, Sarawak, Selangor ve Terengganu) ve 3 federal bölgeden (Kuala Lumpur, Labuan, Putrajaya) oluşmaktadır.

Devlet başkanı Sultandır (Yang di-Pertuan Agong-Paramount Ruler). Sultan, aynı zamanda Silahlı Kuvvetler Başkomutanı ve dini kurumların başıdır. Sultan, dokuz eyalet sultanlarının (Britanya'nın egemenliğindeki dönemde sultan bulunmayan; Melakka, Pulau Penang, Sabah, Sarawak hariç) oluşturduğu "Malay Sultanları Konseyi" tarafından, kendi aralarından, rotasyon usulüyle beş yılda bir seçilmektedir. 16. Malezya Kralı olan Sultan Abdullah 31.01.2019 tarihinde göreve başlamış olup, görev süresi 5 yıldır.

1.5.Yasama

Anayasaya göre Federasyon'un yasama yetkisi Sultan'ı da içerecek şekilde Parlamento'ya (Federal Meclis) verilmiştir. Parlamento, Temsilciler Meclisi (Dewan Rakyat) ve Senato (Dewan Negara) olarak iki bölümden oluşmaktadır.

1.6. Yargı

Hukuk sistemi İngiliz hukukuna dayalıdır. Müslüman nüfus için İslam Hukuku geçerlidir. Ancak, dini hükümlerin medeni hakların ötesine giden kuralları çoğu hallerde fiilen uygulanmamaktadır.

1.7.Yürütme

Sultan, Yürütme'nin başı olsa da, bu yetki sembolik nitelik taşımaktadır. Yetki Başbakan başkanlığındaki bakanlar kurulu tarafından kullanılmaktadır.

10 Mayıs 2018 günü yemin ederek Başbakanlık görevine başlayan Halkın İttifakı koalisyonunun lideri Mahathir Mohamad, 24 Şubat 2020 tarihinde görevinden istifa etmiştir. Mahathir kabinesinde İçişleri Bakanı olarak görev yapan Muhyiddin Yassin Kral tarafından yeni Başbakan olarak atamış ve 1 Mart 2020 tarihinde yemin ederek görevine başlamıştır.

Malezya Başbakanı ile Ekonomi ve Ticaret ile İlgili Bakanlar

**Başbakan
Ismail Sabri Yaakob**

**Uluslararası Sanayi ve Ticaret Bakanı
Dato' Seri Mohamed Azmin Ali**

**Maliye Bakanı
Senator Tengku Dato' Sri Zafrul Tengku Abdul Aziz**

**Ekonomik İşler Bakanı
Mustapa Mohamed**

2. GENEL EKONOMİK DURUMU

2.1. Ülke Ekonomisi

Malezya ekonomisi uzun yıllardır büyüme trendinde olup nominal olarak 2019 yılı GSYİH'ına göre Güneydoğu Asya'nın dördüncü ve dünyanın 33. büyük ekonomisidir. 2019 yılı itibariyle Malezya'nın nominal GSYİH'sı %4,3 büyümeyle 364 Milyar dolara ulaşmıştır. 2020 yılında ise GSYİH'da %5,6 küçülme gerçekleşmiş 337 Milyar dolara gerilemiştir. Bu daralma 1998 Asya Krizinden bu yana gerçekleşen en büyük daralmadır.

Enflasyon oranı ise 2019'da %0,7 düzeyinde seyrederken 2020 yılında (-)%1,1 deflasyon yaşanmıştır.

Malezya, 1997 yılından beri sürekli dış ticaret fazlası veren bir ülke olması sonucu, yüksek döviz rezervlerine sahiptir. Döviz rezervlerin yüksekliği, Malezya Hükümetinin ekonomiye yönelik önlemlerini hızlı ve etkin bir şekilde almasına olanak sağlamaktadır. Malezya'da 2020 yılında tüm dünyada olduğu gibi Malezya'da da dış ticaret hacminde küçülme görülmüş, ihracat 234,1 milyar dolar, ithalat ise 189,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Orta üst gelirli bir ülke olan Malezya, 1970'lerden sonra ekonomisini hammadde üreticisinden çok sektörlü bir ekonomiye dönüşmüştür. Malezya, yeni ekonomi modelinde, yüksek gelirli ülke statüsü elde etmeyi ve yüksek teknoloji, bilgi tabanlı endüstriler ve hizmetlerde yatırım çekerek katma değerli üretimde daha da ilerletmeyi amaçlamaktadır. Ekonomik Dönüşüm Programı, ülkenin ekonomik büyümesini hızlandırmayı amaçlayan bir dizi proje ve politika önleminde oluşmaktadır. Hükümet ayrıca hizmet alanında bazı alt sektörleri özelleştirmek için adımlar atmaktadır.

Hükümet, iç talebi artırmak ve ekonominin ihracata olan bağımlılığını azaltmak için çalışmalar yürütmektedir. GSYİH'nın %53'ünü oluşturan özel tüketimden destek alan iç talep, ekonomik büyümeyi desteklemeye devam etmektedir. Bununla birlikte, ihracat - özellikle elektronik, petrol ve doğal gaz ve palm yağı - ekonominin önemli itici gücü olmaya devam etmektedir.

Dünya Bankası 2020 yılı İş Yapma Kolaylığı sıralamasında Malezya, bir önceki yıl bulunduğu 15. sıradan 12. sıraya yükselmiştir. Aynı raporda Türkiye ise 33. sırada bulunmaktadır.

Malezya'nın üst sıralarda yer almasının; gelişmiş ülkelerin Güneydoğu Asya bölgesinde kendileri için Malezya'yı bir yatırım üssü olarak belirleme stratejisinin bir sonucu olduğu değerlendirilmektedir. Bu konuda istenilen hedefe ulaşılmış, özellikle 1990'lı yıllardan itibaren birçok uluslararası firma Malezya'da yatırım yapmıştır. Ancak yatırım ortamının yine de sorunsuz olduğunu söylemek mümkün değildir. Bazı sektörlerde Malay ortak olmadan yatırım yapılamaması, helal konusunda yapılan bazı düzenlemeler ve bankalarda yabancı para üzerinden direk işlem yapılamaması gibi unsurlar yabancı yatırımcıları zorlayabilmektedir.

Diğer taraftan, nüfusun yaklaşık % 25'inin yaşadığı ve fert başı gelirin ülke ortalamasının yaklaşık iki katı olduğu Kuala Lumpur dışında, ülkenin geri kalan bölgelerinde gelişmişlik düzeyi arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır.

Malezya ekonomisini nüfusun yaklaşık % 23'ünü oluşturan Çin asıllı Malezyalılar domine etmektedir. Çin asıllı Malezyalılar ülkede ticareti domine derken, nüfus çoğunluğuna sahip olan etnik Malaylar (Bumiputra) ağırlıklı olarak devlet yönetimini ellerinde tutmakla, sayıları az da olsa Çin ve Hint kökenli Malezyalılar da devlet kademelerinde görev almaktadır. Bu bağlamda, özel sektör ile yapılacak işlerde Çin asıllı Malezyalılar, devlet ihaleleri ve alımlarına yönelik işlerde ise Bumiputra (Malay) ortak bulunmasında yarar görülmektedir.

Bir önceki dönemin Başbakanı Tun Mahathir 1981 yılında ilk kez Başbakan seçildiğinde, Malezya'nın batılı ülkeler yerine Japonya'yı rol model almasına yönelik olarak "Look East" politikasını ortaya atmıştır. Bu çerçevede, Japonya'da eğitim görmek üzere öğrenciler gönderilmiş ve işbirliği programları uygulamaya konulmuştur. Tun Mahathir 2018 yılında 2. kez Başbakan seçildiğinde, Çin'e olan ekonomik bağılılığı ve ticaretin Çin tarafından domine edilmesini hafifletmek gibi mülahazalarla yine ülkenin yüzünü Japonya ve Güney Kore'ye çevirmiştir. Eski Hükümetin Çin ile imzalamış olduğu birçok altyapı projesini askıya almıştır. Ancak geline durumda, gerek söz konusu projelerde ortaya çıkan batık maliyetlerin finansman zorluğu, gerekse de özellikle AB tarafından gündeme getirilen palm yağı karşıtı söylemlerin neticesinde en büyük ticaret partneri Çin'den vazgeçemeyecek olması nedeniyle, Çin ile yapılmış olan anlaşmaları yeniden gündeme almak durumunda kalmıştır.

2.2. Dış Ticaret

Yıl	İhracat (Milyar \$)	İthalat (Milyar \$)	Hacim (Milyar \$)	Denge (Milyar \$)
2016	189,8	168,8	358,6	21
2017	217,7	195,1	412,8	22,6
2018	247,5	217,7	465,2	29,8
2019	238,2	205	443,2	33,2
2020	234,1	189,9	424	44,2

Kaynak: Trademap

Malezya, son 23 yıldır art arda dış ticaret fazlası vermektedir. 1997 yılı Kasım ayından bu yana aylık bazda sürekli dış ticaret fazlası veren Malezya, pandeminin etkilerinin izlendiği 2020 yılında 234,1 milyar dolar ihracat, 189,9 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Toplam ticaret hacminde düşüş yaşansa da yine dış ticaret fazlası vermeye devam etmiştir. 2020 yılında Malezya'nın ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %1,7 azalmış; ithalatı ise %7,4 azalmıştır. Bu rakamlar, toplam ticarete %4,4'lük azalmaya denk gelmektedir. Çin, ASEAN ülkeleri, Japonya ve ABD başlıca ticaret ortakları olmaya devam etmiştir.

GSYİH'yi (2020'de 337 milyar \$) aşan hacmiyle dış ticaret, Malezya ekonomisinin lokomotifidir. Malezya'da dış ticaret ve doğrudan yabancı sermaye konularında politika belirleme ve uygulama yetkisi Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nda (MITI) bulunmaktadır.

Söz konusu Bakanlığın çatısı altında; Malaysian Industrial Development Authority (MIDA), Malaysia External Trade Development Corporation (MATRADE), Malaysia Productivity Corporation (MPC), Small and Medium Industries Development Corporation (SMIDEC), Malaysian Industrial Development Finance Berhad (MIDF) gibi kuruluşlar yer almaktadır.

Bu kuruluşlardan MATRADE, Malezya'nın özellikle işlenmiş ve yarı işlenmiş sanayi malı ve hizmetlerini tanıtmak, destek ve gelişimini sağlamak, ihracat pazarlama stratejileri ve ticaret promosyon aktivitelerini gerçekleştirmek, veri tabanı oluşturmak, Malezyalı ihracatçıların uluslararası pazarlama becerilerini geliştirmek görevlerini ifa etmektedir. Matrade'in İstanbul'da bir bölge ofisi bulunmaktadır.

MIDA ise yabancı yatırımların ülkeye çekilmesi ve izinlerin düzenlenmesi konusunda görevlidir. MIDA'nın Türkiye'den de sorumlu olan bölge ofisi İtalya'da bulunmaktadır. MIDA İstanbul Ofisi'ni açma kararı almış, çalışmalara başlamıştır. 2019 yılında açılması planlanmış ancak Covid 19 nedeniyle çalışmalar duraklamıştır.

Malezya'da hali hazırda uygulanmakta olan ithalat düzenlemeleri, diğer ASEAN ülkelerine kıyasla daha liberaldir. Çoğu ürünün "Genel Serbest Lisans" altında serbestçe ithalatı yapılabilmektedir. Ancak stratejik olarak belirlenmiş bir takım sektörlere ithalat kısıtlamaları getirilmiştir. Bunların arasında demir ve çelik, çimento, otomotiv ve otomotiv parçaları, polietilen ve polipropilen ve bir takım tarım ürünleri yer almaktadır. Tarım ürünlerinde kısıtlamalar yerli üretimi teşvik edilen pirinç, et, meyve ve sebze gibi ürünlere gelmektedir. Öte yandan donmuş tavuk, yumurta, süt ve şeker gibi ülkenin talebini karşılayamayan mallarda yeterli yerli üretim sağlandığı takdirde bunların ithalatı da kısıtlanabilmektedir (<https://www.miti.gov.my/index.php/pages/view/3796>).

Diğer taraftan güvenlik, din veya ahlaki yönlerden ithalatı yasak olan veya ülkeye girmesi özel sertifikalara tabi olan ürün grupları için de kısıtlamalar söz konusudur (http://www.customs.gov.my/en/tp/pages/tp_ie.aspx).

2.2.1. İhracat

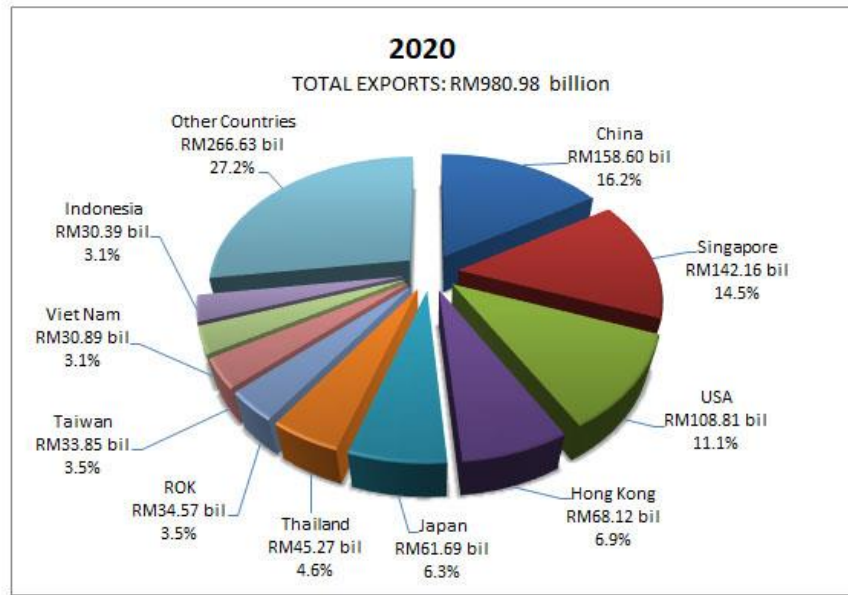
2019-2020 yıllarında Malezya'nın ihracat gerçekleştirdiği ilk on ülke aşağıda verilmiştir.

Ülkeler	2020	2019	Değişim
	USD (Bin \$)	USD (Bin \$)	%
Çin	37,729	34,020	10.90
Singapur	33,820	33,090	2.20
ABD	25,886	23,305	11.08
Hong Kong	16,206	16,083	0.77
Japonya	14,675	15,931	-7.89
Tayland	10,770	13,595	-20.78

G.Kore	8,223	8,263	-0.48
Tayvan	8,053	8,939	-9.91
Vietnam	7,348	8,542	-13.98
Hindistan	7,229	9,315	-22.39

Kaynak: Department of Statistics, Malaysia

2020 yılında da Çin Malezya'nın en büyük ihracat merkezi olmayı sürdürdü ve 2020 yılı toplam ihracatından %16,2 pay aldı. Malezya'nın AB ülkelerine ihracatı %4,3 azaldı ancak AB'ye eldiven ihracatı 2019 yılının iki katına çıkarak 2,2 milyar dolar seviyesine ulaştı.

2019-2020 yıllarında Malezya'nın ihracat gerçekleştirdiği ilk on ürün aşağıda verilmiştir.

Malezya'nın Dünyaya İhracatında İlk 10 Ürün (Milyon \$)				
GTİP Kodu	GTİP Adı	2019	2020	2020/2019 Değişim (%)
		Yıllık	Yıllık	
854231	ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELER; İŞLEMCİ VE KONTROLÖR	24.859,24	26.887,96	8,16
854239	DİĞER ENTEGRE DEVRELERİ	10.679,76	11.971,96	12,10
271019	DİĞER YAĞLAR VE MÜSTAHZARLAR	11.601,91	9.292,20	-19,91
401519	DİĞER ELĐVENLER (SERTLEŐTĐRĐLMEMĐŐ VULKANĐZE KAUÇUK)	3.812,06	7.956,02	108,71
271111	DOĐAL GAZ - SIVILAŐTIRILMIŐ	10.027,14	6.859,73	-31,59
151190	PALM YAĐI VE FRAKSĐYONLARI; DĐĐER	6.468,79	6.845,60	5,83

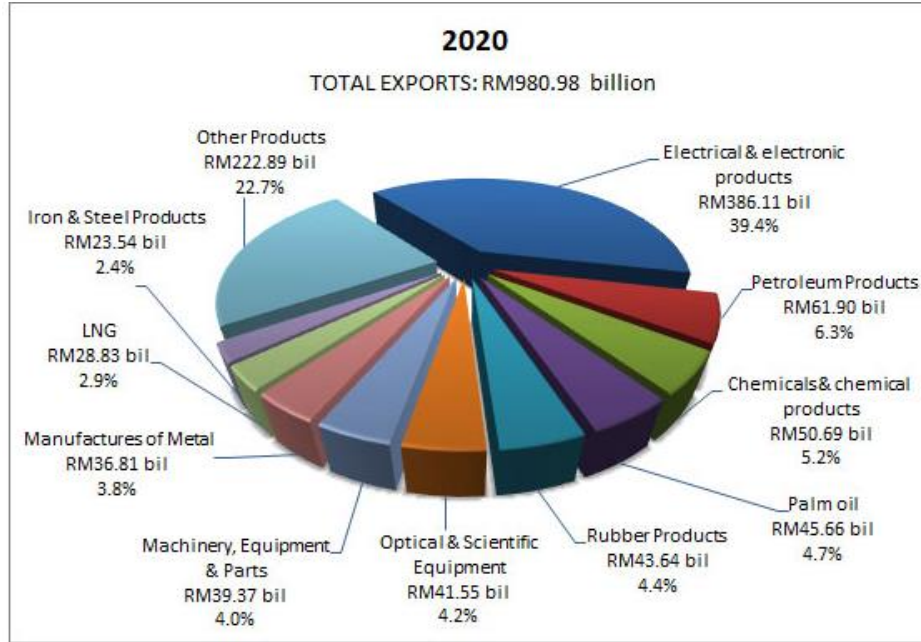
270900	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİ LEN YAĞLARIN(HAM) DİĞERLERİ	7.029,10	4.701,89	-33,11
852351	KATI HAL KALICI DEPOLAMA AYGITLAR (YARI İLETKEN MESNETLER); SESLERİ VE DİĞER FENOMENLERİ KAYDETMEYE MAHSUS	2.774,32	4.373,14	57,63
854290	ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELERE AIT AKSAM VEYA PARÇALAR	3.374,54	4.224,85	25,20
854140	İŞİĞA DUYARLI YARI İLETKEN TERTİBAT VE İŞİK YAYAN DİYODLAR (LED)	4.679,58	4.182,28	-10,63

Kaynak: Department of Statistics, Malaysia

2020 yılında, Malezya'nın en çok ihraç ettiği ürün grupları;

- %39,4 elektrik ve elektronik ürünler
- %6,3 petrol ürünleri ve LNG
- %5,2 kimyasallar
- %4,7 palm yağı ve türevleri
- %4,4 kauçuk malzemeler olmuştur.

Dünyanın en büyük kauçuk ve nitril eldiven üreticisi olan Malezya'nın pandemi sonrası eldiven ihracatında patlama yaşanmış ve 2019 yılı eldiven ihracatı 3,8 milyar dola iken, 2020 yılında bu rakam yaklaşık 2 katını geçmiş ve 8 milyar dolara ulaşmıştır.

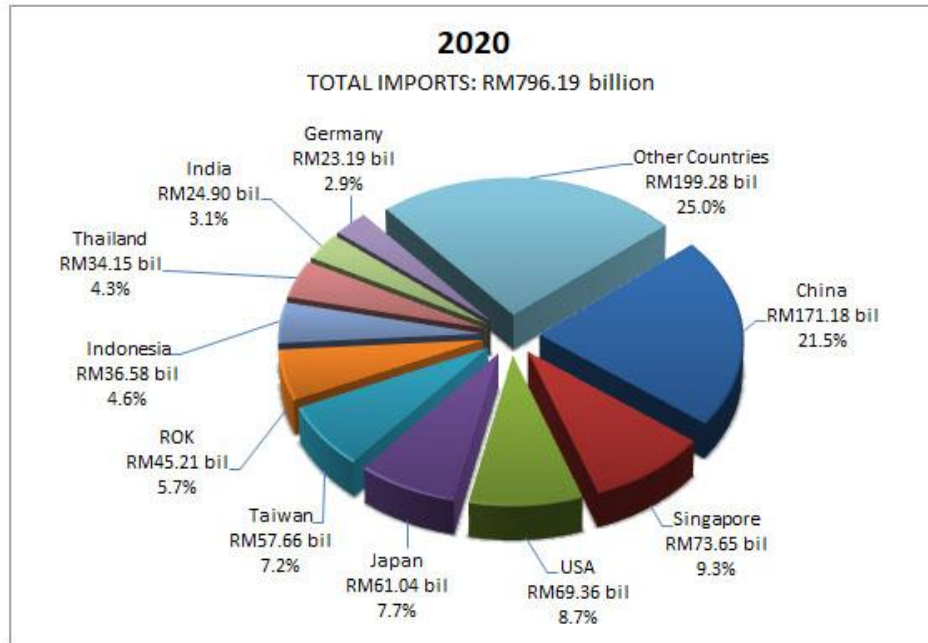
2.2.2. İthalat

2019-2020 yıllarında Malezya'nın ithalat gerçekleştirdiği ilk on ülke aşağıda verilmiştir.

Ülkeler	2020	2019	Değişim
	USD (Bin \$)	USD (Bin \$)	%
Çin	40,722	42,406	-3.97
Singapur	17,520	21,604	-18.90
ABD	16,501	16,579	-0.47
Japonya	14,521	15,352	-5.41
Tayvan	13,716	13,771	-0.40
G.Kore	10,756	9,373	14.76
Endonezya	8,701	9,390	-7.33
Tayland	8,123	10,688	-23.99
Hindistan	5,924	5,862	1.06
Almanya	5,516	6,461	-14.61

Kaynak: Department of Statistics, Malaysia

2020 yılında ihracatta olduğu gibi ithalatta da Çin Malezya'nın en büyük ithalat merkezi olmayı sürdürdü ve 2020 yılı toplam ihracatından %21,5 pay aldı.

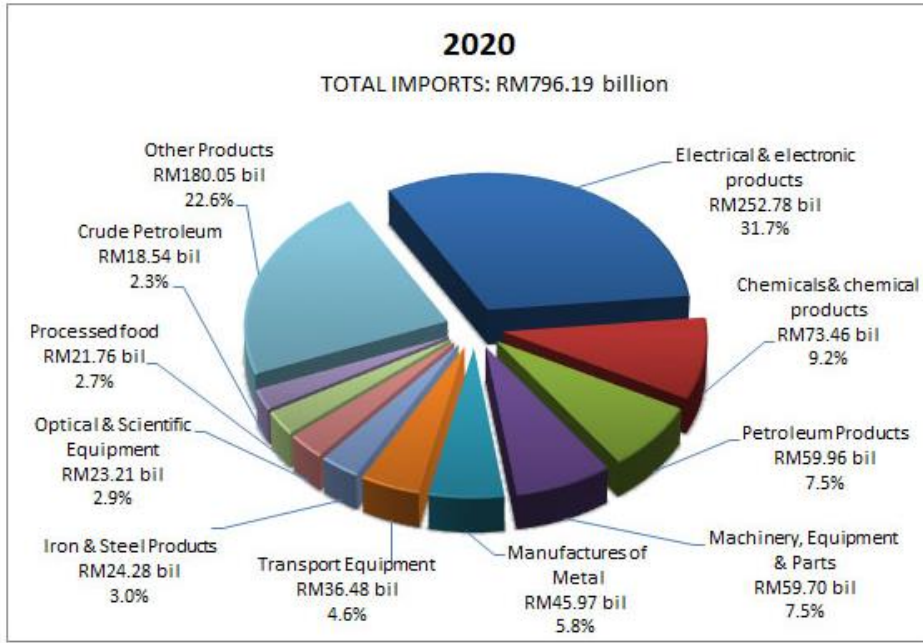
2019-2020 yıllarında Malezya'nın ithalat gerçekleştirdiği ilk on ürün aşağıda verilmiştir.

Malezya'nın Dünyadan İthalatında İlk 10 Ürün (Milyon \$)				
GTİP Kodu	GTİP Adı	2019	2020	2020/2019 Değişim (%)
		Yıllık	Yıllık	
854231	ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELER; İŞLEMCİ VE KONTROLÖR	9.195,53	12.214,25	32,83
854290	ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELERİN AKSAM VE PARÇALARI	8.369,80	7.924,07	-5,33
271019	DİĞER YAĞLAR VE MÜSTAHZARLAR	10.224,84	7.829,66	-23,43
854239	DİĞER ENTEGRE DEVRELERİ	10.309,68	7.411,64	-28,11
271012	HAFIF YAĞLAR VE MÜSTAHZARLARI; ESAS UNSUR OLARAK, AĞIRLIK İTİBARIYLA % 70 VEYA DAHA FAZLA PETROL YAĞLARI VEYA BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLARI İÇERENLER (BİODİZEL İHTİVA EDENLER VE ATIK YAĞLAR HARIÇ)	7.287,40	5.540,22	-23,98
854232	BELLEKLER	3.836,02	5.518,69	43,87
270900	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİ LEN YAĞLARIN(HAM) DİĞERLERİ	6.473,98	4.600,93	-28,93
760110	İŞLENMEMİŞ ALAŞIMSIZ ALUMİNYUM	1.545,89	2.744,89	77,56
853400	BASKI DEVRELER	2.158,72	2.557,28	18,46
890520	YÜZER VEYA DALABİLEN SONDAJ VE ÜRETİM PLATFORMLARI	76,17	2.400,17	3050,96

Kaynak: Department of Statistics, Malaysia

Malezya'nın 2020 yılında en çok ithal ettiği ürün grupları;

%31,7 elektrik ve elektronik ürünler
 %9,2 kimyasallar
 %7,5 ham petrol ve petrol ürünleri
 %7,5 makine ve ekipmanlar
 %5,8 metal ve türevleri olmuştur.

2.2.3. Serbest Ticaret Anlaşmaları

Malezya'nın Türkiye, Japonya, Pakistan, Hindistan, Yeni Zelanda, Şili, Avustralya ile ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları mevcuttur.

Diğer taraftan Malezya, bölgesel ekonomik entegrasyonu ilerletmeyi amaçlayan ve Kuala Lumpur'da 21-22 Kasım 2015 tarihlerinde gerçekleştirilen 27. ASEAN Liderler Zirvesi akabinde hayata geçirilen ASEAN Ekonomik Topluluğunun (AEC) kurucu üyeleri arasındadır. ASEAN ülkeleri arasında imzalanmış olan Asean Trade In Goods Agreement (ATIGA) Anlaşması ile üyeler arası ticaret serbestleştirilmiş durumdadır.

Ayrıca ASEAN'ın hali hazırda, Avustralya, Çin, Japonya, Güney Kore, Avustralya-Yeni Zelanda ve Hindistan ile Serbest Ticaret Anlaşmaları mevcuttur.

Malezya ayrıca, Şubat 2016'da, 12 ülkeden oluşan Trans-Pasifik Ortaklığı (TPP) serbest ticaret anlaşmasını imzalamıştır. 2017 yılında ABD'nin anlaşmadan çekilmesinin ardından, geriye kalan 11 ülke, 2018 yılı Mart ayında Kapsamlı ve Gelişen Trans-Pasifik Ortaklığı (CPTPP) Anlaşmasını imzalamıştır. Malezya, 7 ülkede (Avustralya, Kanada, Japonya, Meksika, Yeni Zelanda, Singapur ve Vietnam) yürürlüğe giren CPTPP anlaşmasının iç onay işlemlerini henüz tamamlamamıştır.

Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) Anlaşması

Dünyanın en büyük serbest ticaret anlaşması olan Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Anlaşması (RCEP), Çin'in de aralarında bulunduğu Asya-Pasifik bölgesindeki 15 ülke tarafından 15 Kasım 2020 tarihinde imzalanmıştır. Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği'nin (ASEAN) 37'inci Liderler Zirvesi'nde düzenlenen sanal törenle imzalanan anlaşma bünyesinde

ASEAN üyeleri Brunei, Kamboçya, Endonezya, Laos, Malezya, Myanmar, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam ile birliğin diyalog ortakları Avustralya, Çin, Japonya, Güney Kore ve Yeni Zelanda yer almaktadır. Anlaşmada Trans Pasifik Ortaklığı'ndan (TPP) 2017'de çekilen ABD yer almamaktadır.

Anlaşma ticaret, hizmetler, yatırımlar, e-ticaret, telekomünikasyon, fikri mülkiyet hakları ve telif hakları gibi alanları kapsamaktadır. RCEP Anlaşması, 15 Asya-Pasifik ülkesi arasındaki gümrük vergilerinin gelecek yıllarda kademeli olarak azaltılması, belirlenecek ortak ticaret kuralları ile ticaretin kolaylaştırılması, tarife dışı engellerin kaldırılması, lojistik kolaylaştırmalar gibi uygulamalarla grup ülkeleri arasında ticaretin etkinleştirilmesini amaçlamaktadır.

RCEP ülkeleri, Dünya Ticaret Örgütü verilerine göre 2,2 milyar insan ve 24,8 Milyar Dolar toplam Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) ile küresel hasılanın yaklaşık yüzde 30'unu oluşturmaktadır. Bu özelliği ile, dünyadaki en geniş kapsama alanı olan ticari birlik olma özelliğindedir.

Anlaşmanın yakın bir tarihte imzacı ülkelerde onaylanarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir. Böylelikle Çin, Japonya ve Güney Kore, ilk kez aynı anda bir serbest ticaret anlaşmasının taraf olacaklardır.

Yeni serbest ticaret anlaşmasının, dünyanın en hızlı ekonomik büyümesine sahip olan bölgesinde Çin'in konumunu ve nüfuzunu güçlendirmesi beklenmektedir. Çin'in Asya-Pasifik bölgesindeki ekonomik hakimiyetini arttıracakları öngörüldürken, ABD ve Avrupalı şirketleri serbest ticaret bölgesinin dışında bırakarak, dezavantajlı konuma getireceği düşünülmektedir.

Hindistan'ın da bu anlaşmaya katılması planlanmış ancak Hindistan, Çin ürünlerinin Hindistan'a ucuz fiyatlarla girmesinden endişe duyarak geçtiğimiz yıl RCEP müzakerelerinden çekilme kararı almıştır. RCEP ülkeleri katılmak istemesi halinde, Hindistan'ı birliğe daha sonra katılma seçeneğinin bulunduğunu belirtmişlerdir.

2.3. Sektörler

Daha önceleri, ekonomik büyüme ve genişlemesi madeni ve tarımsal ihraç ürünlerine bağlı olan Malezya, son 25 yılda yabancı sermayenin de gelmesiyle hızla sanayileşmiş ve sanayi sektörünün payı % 37'ye ulaşmıştır. Hizmetler sektörü % 52'lerdeki oranı ile GSYİH'de en önemli payı almaktadır.

2019 yılı itibarıyla Malezya hizmetler sektörü %6.4, sanayi %4.2, tarım %5.6, inşaat sektörü ise %0.3 büyümüş, madencilik sektörü ise %2.1 oranında küçülmüştür.

2.3.1. Tarım

32 milyon nüfusu olan ve iki ayrı kara parçasından oluşan Malezya net gıda ithalatçısı bir ülke olup, toplam gıda ihtiyacının yaklaşık %70'ini ithal etmektedir.

İngiliz sömürgesi yıllarında yetiştirilmeye başlanan kauçuk, palmiye (palm yağı) ve kakao halen Malezya'nın tarımsal üretimini domine etmektedir. Tarım alanları büyük ölçüde

bu üç ürüne ayrıldığından ve ülkede tropik iklim hakim olmasından dolayı tarımsal ürün çeşitliliği oldukça azdır. Tarıma ayrılan toprakların 6 milyon hektarında plam yağı üretimi yapılırken, 1.2 milyon hektarı kauçuk üretimine ve yalnızca 0.6 milyon hektar alan hayvancılık dahil diğer tarımsal üretime ayrılmıştır.

Malezya’da tarıma konu diğer ürünler muz, hindistan cevizi, biber, pirinç, baharat ve tropik meyveler olmakla birlikte üretim iç tüketimi karşılamadığından bu ürün gruplarında da ithalat yüksektir.

Malezya GSYH’sının sektörel dağılımına bakıldığında tarım sektörünün toplam içindeki payı yıllar içerisinde düşüş göstermiş olup, 2019 yılı için hayvancılık ve su ürünleri de dahil olmak üzere tarımın GSYH içindeki payı %8,2 olmuştur.

Malezya, dünya palm yağı üretiminde Endonezya’dan sonra en büyük ikinci üretici ve dünyanın en büyük palm yağı ihracatçısıdır.

Avrupa Parlamentosu 2018’in başında, ormanlık alanları yok ettiği gerekçesiyle biyolojik yakıtlarda palm yağı kullanımının sınırlandırılması ve 2030’dan itibaren palm yağının tamamen yasaklanması kararı almıştır. Dünyadaki palm yağı üretiminin %90’ını üstlenen Malezya ve Endonezya hükümetleri, AB ülkelerinin palm yağının sınırlama kararını bir süredir protesto etmektedir.

2.3.2. Madencilik ve Enerji

Petrol, doğal gaz, kalay, demir, boksit Malezya’daki en önemli yeraltı kaynaklarıdır.

Malezya petrol ihtiyacının % 80’inden fazlasını kendisi karşılayabilmektedir. Ülkede çıkan petrol kaliteli olduğu için ihracat yapılmakta ve ülke içi ihtiyacı ithalat ile karşılanmaktadır. Petrol üretimi sabit bir oranda sürmesine rağmen doğal gaz üretiminde son yıllarda önemli bir artış meydana gelmiştir.

Malezya, doğal gaz rezervleri açısından dünyada 14, ham petrol rezervleri açısından da 23’üncü sıradadır. Malezya, Katar’dan sonra dünyanın en büyük ikinci likit doğal gaz ihracatçısıdır. Malezya Ekonomik İşler Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre Malezya’nın toplam petrol ve doğalgaz rezervinin 6,7 milyar varil (BBO) olduğu ve bu rezervlerin 2029 yılına kadar yeterli olacağı tahmin edilmektedir.

Doğal kaynaklar açısından zengin bir ülke olan Malezya’da, devlet petrol ve gaz şirketi Petronas, bu ülkedeki tüm arama ve üretim projelerinin mülkiyet haklarının tek sahibi konumundadır. Ülkede bu alanda yatırım yapan tüm şirketler Petronas ile üretim paylaşım sözleşmeleri gerçekleştirmek suretiyle faaliyet gösterebilmektedir. Doğal gaz alanında da Petronas’ın üstünlüğü söz konusu olup, şirket tüm doğal gaz arama ve üretimi projelerinde tekele sahiptir.

Sabah ve Sarawak eyaletlerinde çok geniş kömür rezervleri bulunmaktadır. Ancak bu madenlerden elde edilen kömürün kalitesi düşük olduğundan bu alanda gelişme sağlanamamaktadır.

2.3.3. Sanayi

Malezya’da başlıca sanayi dalları; elektrikli ve elektronik aletler, dayanıklı tüketim malları, tekstil, kimyasal ürünler, ulaşım araçları, çeşitli gıda maddeleri, çimento inşaat malzemeleri, ağaç ve işlenmiş tarım ürünleridir. Malezya’da otomotiv sanayinde de önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Yerli düşük fiyatlı otomobil firmaları, Proton ve Perodua uluslararası pazarda diğer markalarla rekabet edecek duruma gelmiştir.

Elektronik ürünler ülkenin en önemli ihracat kalemidir. Ancak bu ürünlerin üretimi ithal girdiye dayanmaktadır.

Malezya’da çalışan nüfusun yaklaşık % 18’i sanayi sektöründe iş görmektedir.

2.3.4. Mütahhitlik

Malezya mütahhitlik sektörü iki ana kısma ayrılmaktadır. Birinci kısım konut inşaatı, konut dışı inşaat ve inşaat mühendisliği işlerini kapsayan genel inşaatıdır. İkinci kısım ise metal işleri, elektrik işleri, kanalizasyon ve sıhhi tesisat işleri, soğutma ve iklimlendirme işleri, boya işleri, marangozluk, fayans ve döşeme işleri ve cam işlerini içeren özel mütahhitlik (special trade works) işleridir.

Malezya hükümetinin devlet alımlarındaki politikası, yerli sanayiye teşvik etme, yerel şirketler için yeni olanaklar sağlama, ülkeye döviz akışı sağlama ve Malezya’nın ihracat kapasitesini artırma yönündedir. Uluslararası yatırımlara, sadece yerel kaynakların yeterli olmadığı alanlarda yönelinmektedir. Uluslararası yatırımcılar yerel ihalelere yalnızca Bumiputra (yerel Malay) ortak koşulunu sağladıkları takdirde kabul edilmektedir.

Malezya, Dünya Ticaret Örgütü Kamu Alımları Anlaşmasına taraf değildir (gözlemci statüsünde). Malezya Hükümeti kamu alımlarında sistemi yerli firmalara öncelik tanıyacak şekilde düzenlenmiştir. Altyapı yatırımlarında Malezyalı yerli bir firma ile ortaklık şarttır. Yabancı firmalar kamu ihalelerine Maliye Bakanlığına kayıtlı iseler ve ortaklık payları %30’dan az ise katılabilmektedirler.

Malezya’da, mütahhitlik ve müşavirlik hizmetleri Malezya Çalışma Bakanlığının yetki alanına girmektedir. Mütahhitlik hizmetleri Mütahhitlik Sektörü Geliştirme Kurulu (CIDB), Teknik Müşavirlik hizmetleri ise Malezya Mühendisler Kurulu (BEM) adlı resmi kuruluş tarafından yürütülmektedir. Her iki kuruluş da Malezya Çalışma Bakanlığı’na bağlıdır. Bu resmi kuruluşlarla beraber ilgili özel sektör firmalarını çatıları altında toplayan en önemli iki sivil kuruluş ise sırasıyla MBAM (Master Builders Association Malaysia) ve ACEM’dir (The Association of Consulting Engineers Malaysia).

Malezya’nın gerek mesafe olarak Çin’e yakınlığı gerekse de Malezya nüfusunun yaklaşık % 25’inin Çin asıllı Malezyalılardan oluşması nedeniyle inşaat sektöründe ve genel olarak ticarete Çin dominant bir rol oynamaktadır.

2018 yılı Mayıs ayında göreve başlayan Tun Mahathir Mohammed başkanlığındaki hükümetin, bir önceki hükümet döneminde imzalanan bir çok mega-projeyi iptal etmesinin veya askıya almasının yanı sıra, emlak piyasasındaki arz fazlalığı nedenleriyle Malezya’da

müteahhitlik sektörü 2018 yılının ikinci yarısından itibaren yavaşlama sürecine girmiştir. Sektörün 2019'dan sonra büyüyeceği öngörülmüş, ancak pandeminin etkileriyle beklene büyüme gerçekleşmemiştir.

İnşaat sektöründe ağırlıklı olarak göçmen işçilerin istihdam ediliyor olması, bu işçilerin şantiyelerdeki yaşam koşulları nedeniyle Covid-19 açısından risk teşkil etmesi ve yeni enfeksiyon kümelerinin ortaya çıkması sektör açısından olumsuz bir durum ortaya çıkarmıştır. Birçok firma, inşaatların yeniden başlatılmasının, işçilerini hastalığa maruz bırakabileceği ve işveren tarafından karşılanması zorunlu olan hastane ve bakım maliyetlerini artıracacağı endişesiyle faaliyetlerine ara vermiştir.

Dönemin Başbakanı Najib Razak tarafından ilk olarak 2010 yılında ortaya atılan ve Mahathir hükümeti tarafından 2018 yılından beri ertelenen Kuala Lumpur ile Singapur arasındaki seyahat süresini 90 dakikaya indirecek 350 km uzunluğundaki Singapur-Malezya arasındaki hızlı tren projesi, pandeminin Malezya ekonomisine getirmiş olduğu ekonomik yükler de göz önünde bulundurularak, Malezya'nın talebi üzerine 2020 yılı sonunda sonlandırılmıştır. Konuya ilişkin olarak Malezya Başbakanlığı'nın yapmış olduğu yazılı açıklamada, proje sözleşmesinin Malezya'nın talebiyle iptal edildiği belirtilerek, iptal sebebiyle Malezya'nın Singapur'a tazminat ödeyeceği belirtilmiştir.

2.3.5. Hizmetler

Hizmetler sektörü, finansal hizmetler dahil olmak üzere, ekonominin yaklaşık %58'ini oluşturmaktadır. Toplam istihdamın büyük bölümü hizmetler sektöründe olup (yaklaşık % 62), istihdamın en yüksek olduğu alt gruplar ticaret, finans, sigorta ve kamu hizmetleri olmaktadır.

Turizm Malezya ekonomisinde sürükleyici sektörlerden biridir. 2019 yılında 26 milyon turist Malezya'yı ziyaret etmiştir. 2020 yılında ise, Covid-19 pandemisi nedeniyle Malezya'ya seyahatlerin kısıtlandığı Mart ayı öncesinde ülkeyi 4,3 milyon (ilk 3 ay) turist ziyaret etmiştir.

Malezya'nın gerek mesafe olarak Çin'e yakınlığı gerekse de Malezya nüfusunun yaklaşık %25'ini Çin asıllı Malezyalılardan oluşması nedeniyle inşaat sektöründe ve genel olarak ticarete Çin dominant bir rol oynamaktadır. Diğer taraftan 2018 yılı Mayıs ayında göreve başlata yeni hükümetin, bir önceki hükümet döneminde imzalanan bir çok mega-projeyi iptal etmesinin veya askıya almasının yanı sıra, emlak piyasasında arz fazlasının olması nedeniyle Malezya'da müteahhitlik sektörü 2018 yılının ikinci yarısından itibaren yavaşlama sürecine girmiştir. 2020 yılında canlanması beklenen sektör, bu defa Covid-19 pandemisi nedeniyle beklenen canlılığı yakalayamamıştır.

3. TÜRKİYE – MALEZYA İLİŞKİLERİ

3.1. Siyasi İlişkiler

Türkiye ile Malezya arasındaki diplomatik ilişkiler 1964 yılında tesis edilmiştir. İki ülke arasındaki mevcut ortak dini ve kültürel değerler, Malezya ile ilişkilerimizin geliştirilmesi için önemli bir zemin oluşturmaktadır. Türkiye'nin Kuala Lumpur'da, Malezya'nın da

Ankara’da mukim Büyükelçilikleri bulunmaktadır. Kuala Lumpur ile Ankara; Johor Bahru ile İstanbul arasında kardeş şehir ilişkisi bulunmaktadır.

İki ülke arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasının 50. yıldönümü olan 2014 yılında imzalanan “Stratejik İşbirliği Ortak Bildirisi” ikili ilişkiler bakımından önemli bir dönüm noktası olmuştur. İkili siyasi ilişkilerin stratejik seviyeye taşınmasıyla, ülkemiz ile Malezya arasında her seviyedeki heyet ziyaretleri artmış, ilişkilerin somut projeler temelinde geliştirilmeye başlandığı bir döneme girilmiştir. Öte yandan, yakın değerler üzerine kurulu ikili ilişkiler, uzak coğrafyalarda bulunan iki ülkenin kendi dış politika öncelikleri dolayısıyla zaman zaman kısıtlı bir çerçevede içerisinde kalabilmektedir.

Bununla birlikte, ülkemizin son dönemde Asya Pasifik, Güney ve Güneydoğu Asya bölgelerine daha aktif bir dış politika izlemesi ile Malezya’nın Orta Doğu, Avrupa ve Afrika’ya olan ilgisinin artması iki ülkeyi birbirine yakınlaştıran unsurlar olarak ön plana çıkmıştır. ASEAN Sektörel Diyalog Ortaklığımız çerçevesinde, Malezya’yı bu bölgeye açılan kapımız olarak görmekte, ikili ilişkilerimize özel bir önem atfetmekteyiz.

Türkiye ve Malezya, ikili ilişkilerde sahip olduğu işbirliğini Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı ve D-8 gibi çeşitli uluslararası platformlarda da sürdürmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Başbakan olduğu 2003 ve 2005 yıllarında Malezya’yı ziyaret etmesi, dönemin Malezya Başbakanı Najib’in ise Şubat 2011’de 28 yıl aradan sonra Malezya’dan ülkemize yapılan Başbakan düzeyindeki ilk ziyareti gerçekleştirmesi, 16-17 Nisan 2014 tarihlerinde Najib Tun Razak’ın yine dönemin Malezya başbakanı sıfatıyla ülkemizi ziyaret etmesi ilişkilerimize pozitif bir ivme kazandırmıştır. Ayrıca 24-27 Temmuz 2019 tarihlerinde dönemin başbakanı Mahatir’in Türkiye’ye yaptığı ziyaret ve ardından, Cumhurbaşkanımızın beşincisi 19-21 Aralık 2019 tarihlerinde Kuala Lumpur’da gerçekleştirilen Kuala Lumpur Zirvesi’ne katılımı iki ülke ilişkilerinde önemli adımlar olmuştur.

3.2. Ticari İlişkiler

Türkiye ile Malezya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısı, 1977 yılında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması ile kurulmuştur.

16-17 Nisan 2014 tarihlerinde dönemin Malezya Başbakanı Najib Razak’ın ülkemizi ziyareti sırasında imzalanan Türkiye-Malezya Serbest Ticaret Anlaşması, 1 Ağustos 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Anlaşma, ülkemiz ile ASEAN üyesi bir devlet arasında yürürlüğe giren ilk STA olma özelliğini taşımaktadır.

3.2.1. Serbest Ticaret Anlaşması

Türkiye ile Malezya Serbest Ticaret Anlaşması (STA) metnine ve eklerine “ <https://www.ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/serbest-ticaret-anlasmalari/yururlukte-bulunan-stalar/malezya> ” adresinden ulaşılabilir.

Anlaşma ile;

- Dış ticaretten sorumlu Bakanların eş başkanlığında ve çalışma usullerinde belirlenen şartlar uyarınca en az her iki yılda bir toplanacak olan bir Ortak Ekonomi ve Ticaret Konseyi,
- Her bir Tarafın kendi üst düzey resmi görevlilerince temsil edileceği bir Ortak Komite,
- Anlaşmada yer alan alt başlıklar üzerinde çalışacak 5 adet Alt Komite kurulmuştur.

Türkiye-Malezya STA'sı kapsamında taraflar, gümrük vergilerini azami 8 yıllık bir takvim çerçevesinde kademeli olarak sıfırlamayı öngörmüştür. Bu çerçevede; bir kısım üründe gümrük vergileri yürürlüğe girişle beraber, bir kısım üründe ise 1 Ocak 2018 ve 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla sıfırlanmış olup anlaşma kapsamındaki diğer ürünlerde ise gümrük vergileri 1 Ocak 2023 tarihlerinde sıfırlanacaktır. Yani 2023 yılı itibarıyla tarife satır sayısı bakımından ihracatımızın %99'u, ithalatımızın ise %86'sı; hâlihazırda ticarete konu olan ürünler bakımından ise ihracatımızın %94'ü, ithalatımızın %75'i gümrük vergisinden muaf şekilde gerçekleşecektir.

Malezya'nın ülkemizden gerçekleştirdiği ithalat işlemlerinde uyguladığı güncel gümrük vergisi oranları <http://mysstext.customs.gov.my/tariff/> adresi üzerinden "Tariff Type" MTFTA olarak seçilmek suretiyle GTİP bazında online olarak sorgulanabilmektedir.

Türkiye-Malezya STA'sı kapsamında tesis edilen ve Sayın Bakanlar başkanlığında gerçekleşecek Ortak Ekonomi ve Ticaret Konseyi toplantısı ile üst düzey resmi görevliler tarafından yürütülecek II. Ortaklık Komitesi Toplantısı pandemi koşullarından dolayı 2020 yılı içerisinde gerçekleştirilememiştir.

3.2.2 STA'nın İkili Ticaret Üzerine Etkileri

Serbest Ticaret Anlaşmasının yürürlüğe girdiği 1 Ağustos 2015 yılından itibaren Malezya ile ikili ticaret hacmimizde önemli artışlar kaydedilmiştir. Ancak ithalatımızın Malezya'ya ihracatımıza göre daha fazla arttığı gözlemlenmektedir. İthalatın kompozisyonuna bakıldığında, Malezya'dan ithalatımızdaki artışın yaklaşık %80'inin güneş panelleri, ham alüminyum ve palm yağı ithalatında yaşanan yükselişten kaynaklandığı gözlemlenmektedir.

STA sonrası Türkiye'nin Malezya'dan ithalatında görülen hızlı artışın temelinde;

- Özellikle gıda ve kimya sektörü için önemli bir girdi olan palm yağı ithalatının Türkiye-Malezya STA sonrası Endonezya'dan Malezya'ya kayması,
- Otomotiv, inşaat, elektrik ve elektronik ürünler başta olmak üzere pek çok sektörde önemli bir girdi olan işlenmemiş alüminyumun Türkiye-Malezya STA sonrası gümrük vergilerinin düşmesi,
- Gözetim uygulaması neticesinde Malezya'dan gerçekleşen güneş panelleri ithalatının yüksek gümrük değerlemesi ile gerçekleşmesi ve Türkiye'nin Çinli firmalar nezdinde uyguladığı anti-damping düzenlemesinin yarattığı ticaret kayması hususlarının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

İhracatımıza bakıldığında ise, STA'nın yürürlüğe girişinin ardından 72 GTİP numaralı Demir ve Çelik ürünlerinde Türkiye'nin Malezya'ya ihracatında kayda değer bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Söz konusu ihracat artışı ağırlıklı olarak inşaat demirinde gerçekleşmiştir. Bu üründe Malezya'nın düşük seviyedeki MFN gümrük vergileri, STA'nın yürürlüğe girişiyle ülkemiz ürünlerine sıfırlanmıştır. Diğer yandan, 26 Nisan 2019 tarihinde, Malezya tarafından Singapur ve ülkemiz menşeli "İnşaat Demiri" ithalatına karşı bir anti-damping soruşturması başlatılmış ve anti-damping önlemi uygulamaya konulmuştur. Bu nedenle 2019 yılından sonra demir-çelik ihracatımızda düşüş gözlenmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye'nin Malezya'dan ithalatının daha çok hammadde ithalatına dayandığı görülebilmektedir. Bahse konu ürünlerin Malezya'dan ithalatında artış yaşanmakla birlikte, ülkemizin bu alımlarını Malezya'ya kaydırması sonucu diğer ticaret ortaklarından ithalatında azalma dikkati çekmekte, bu da STA'nın doğal sonucu olarak Malezya'nın ithalatımızdaki payını arttırması sonucunu doğurmaktadır. Bu itibarla, Türkiye ile Malezya arasında var olan ve Türkiye aleyhine seyreden ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin dengeli bir yapıya kavuşturulması adına Malezya'dan olan ithalatımızın kısılmasından ziyade küresel çerçevede rekabetçi olduğumuz ve Malezya'nın dışarıya bağımlı olduğu ürün gruplarını kapsayacak bir biçimde Malezya'ya olan ihracat kompozisyonumuzu genişletmemiz gerektiği değerlendirilmektedir.

3.2.3. Türkiye-Malezya STA'sının Hizmetler Ticareti ve Yatırımlar Alanında Genişletilmesi

Türkiye-Malezya STA'sının yürürlüğe girmesinden bu yana Türkiye aleyhine bir seyir izleyen ikili ticaretin dengeli bir yapıya kavuşturulması adına STA'nın yatırım ve hizmetleri de kapsayacak bir biçimde genişletilmesi hususunda 27 Eylül 2017 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdikleri ikili görüşmede dönemin Ekonomi Bakanı Sayın Nihat Zeybekci ile dönemin Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Mustapa Mohamed mutabık kalmışlardır.

Bu çerçevede, STA kapsamında tesis edilen Ortak Komitenin 5-6 Ekim 2017 tarihlerinde gerçekleşen birinci toplantısında, STA'nın hizmetler ve yatırımlar alanlarına genişletilmesine yönelik müzakerelerin başlatılmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda sağlanan mutabakat çerçevesinde **I. Tur müzakereler 13-14 Mart 2018** tarihinde Kuala Lumpur'da **II. Tur müzakereler 2-4 Ekim 2018** tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. III. Tur müzakereler öncesinde, teknik heyetler arasında **6 Eylül 2019** tarihinde Malezya STA Hizmet Ticareti ve Yatırım Müzakereleri video-konferans görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Üçüncü Tur müzakerelerde hizmet ticaretine ilişkin genel kuralları düzenleyen ana metnin yanı sıra, ülkemiz için ağırlıklı olarak önem teşkil eden gerçek kişilerin geçici dolaşımı, iç düzenlemelerin disipline edilmesi ve mali hizmetler konularının müzakere edilmesi öngörülmüştür. Ancak, üçüncü tur müzakerelerin Ekim 2019 tarihinde Malezya'da gerçekleştirilmesi planlanmış olsa da, Malezya tarafı bu alanda politika değişikliğini öne sürerek müzakereleri ertelemiş ve henüz yeni bir tarih önerisinde bulunmamıştır.

Türkiye-Malezya Serbest Ticaret Anlaşması'nın hizmet ticaretini de içerecek şekilde genişletilmesi amacıyla gerçekleştirilecek müzakerelerde, hizmet ticaretine ilişkin genel kuralları düzenleyen ana metnin yanı sıra, ülkemiz için ağırlıklı olarak önem teşkil eden gerçek

kişilerin geçici dolaşımı, iç düzenlemelerin disipline edilmesi ve mali hizmetler konularının müzakere edilmesi gerekmektedir.

3.2.4. Türkiye-Malezya İkili Ticareti

Türkiye-Malezya İkili Ticaret Verileri (1.000 Dolar)

Yıl	İhracat \$ / Bin	İhracat Değişim %	İthalat \$ / Bin	İthalat Değişim %	Hacim \$ / Bin	Denge \$ / Bin
2014	324.467	15,26	1.286.531	-4,88	1.610.998	-962.064
2015	364.922	12,47	1.408.496	9,48	1.773.418	-1.043.574
2016	329.254	-9,77	2.046.167	45,27	2.375.421	-1.716.913
2017	293.313	-10,92	3.097.171	51,36	3.390.484	-2.803.858
2018	375.683	28,08	2.251.571	-27,30	2.627.254	-1.875.887
2019	354.238	-5,71	1.847.831	-17,93	2.202.069	-1.493.592
2020	380.769	7,49	1.989.991	7,69	2.370.760	-1.609.222

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

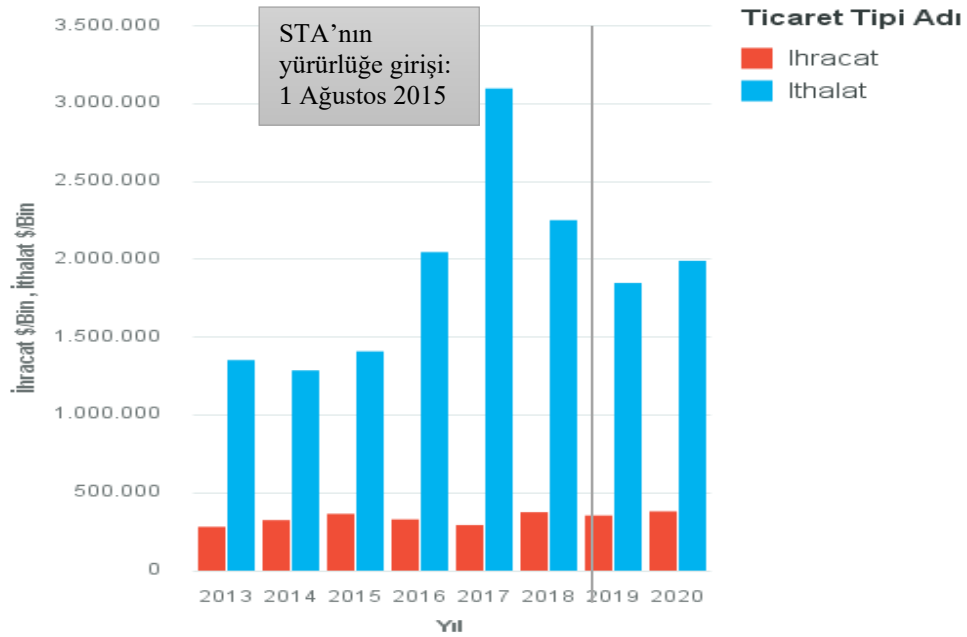
Türkiye'nin 2019 yılında Malezya'ya ihracatı bir önceki yıla göre %5,7 azalarak 354,2 milyon dolar, Türkiye'nin Malezya'dan ithalatı ise bir önceki yıla göre %18 düşerek 1,989 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı verilerine göre Malezya'dan ithalatımızın %90,2'si ara ve yatırım mallarından oluşmaktadır. Malezya'dan ithalatımızın %9,8'i ise tüketim mallarıdır.

2020 yılında Malezya'ya ihracatımız 2019'a kıyasla %7,49 artışla 380,7 Milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında Malezya'ya ihraç ettiğimiz ilk 5 ürün grubu sırasıyla; demir ve çelik, petrol ürünleri, inorganik kimyasallar, tekstil ürünleri, sebze ve meyvelerdir.

2010-2019 döneminde ortalama yüzde 3,8 büyüyen dünya ticaret hacminin 2020 yılında yüzde 9,2 daraldığı yönündeki tahminler dikkate alındığında, pandemiye rağmen Türkiye-Malezya ikili ticaretinin 2020 yılında bir önceki yıla kıyasla %7,49 artış kaydetmesi olumlu bir gelişme olmuştur.

2020 yılında Malezya'dan yapmış olduğumuz ithalat 2019'a kıyasla %7,69 artışla 1,9 Milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında Malezya'dan ithal ettiğimiz ilk 5 ürün grubu ise sırasıyla palm yağı ve fraksiyonları, kauçuk ve nitril eldiven, yarı iletkenler ve elektronik devreler, organik kimyasallar ve plastiklerdir.

Malezya ile İkili Ticaretimizin Seyri (Milyon \$)

Malezya'dan ithalatımızda en büyük artış STA'nın imzalanmasından sonra, 2016 ve 2017 yıllarında meydana gelmiştir. Bahse konu yıllardaki artışın en temel nedeni, güneş paneli (Çin'e uygulanan anti dumping ve gözetim önlemi sonucunda ticaretin kayması), ham alüminyum (STA sonrası vergilerin düşmesi) ve palm yağı (vergi düşüşü sonrası ithalatımızın Endonezya'dan Malezya'ya kayması) dır.

Özetle, Malezya'dan ithalatımızda yaşanan artış temel itibariyle üretimde ve ihracatta kullanılan hammadde ve ara mallarda yaşanan artıştan ileri gelmektedir.

Malezya'ya en yüksek ihracat oranı 2018 yılında yakalanmıştır. Bu durumun nedeni 2018 yılında demir-çelik ihracatımızdaki %79 oranındaki artıştır. 26 Nisan 2019 tarihinde, Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından Singapur ve ülkemiz menşeli "İnşaat Demiri" (7214.10, 7214.20, 7214.30, 7214.99, 7228.10, 7228.20, 7228.30, 7228.40, 7228.50, 7228.60 ve 7228.80 Gümrük Tarife Pozisyonları altında yer alan) ithalatına karşı bir anti-dumping soruşturması başlatılmış ve nihayetinde ülkemiz firmaları için 22 Ocak 2020-21 Ocak 2025 tarihleri arasında yürürlükte kalmak üzere % 3,62 ila % 20,09 oranlarında nihai anti-dumping önlemi uygulamaya konulmuştur. Bu nedenle 2019 yılından sonra demir-çelik ihracatımızda düşüş gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Malezya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (2019-2020)

SITC Kodu	Ürün Adı	2019 (\$)	2020 (\$)	Değişim (%)	Ülke Payı(%)
67	Demir ve çelik	106.041.903	87.777.189	-17,22	23,05
6768	Demir veya çelikten, köşebentler, diğer şekiller ve profiller (raylar hariç) ve levha kazıkları (palplanş)	43.926.461	41.799.772	-4,84	10,98
6762	Demir veya alaşımsız çelikten barlar ve çubuklar (dövme, sıcak haddeleme, sıcak çekme veya kalıptan çekme işlemlerinden daha ileri işlem görmemiş, fakat haddelendikten sonra bükülmüş olanlar)	48.030.328	35.257.862	-26,59	9,26
33	Petrol, petrol ürünleri ve ilgili maddeler	33.682.494	37.465.054	11,23	9,84
3354	Petrol bitümü, petrol koku ve başka yerde sınıflandırılmamış bitümlü karışımlar	32.991.356	21.222.936	-35,67	5,57
3346	Petrol yağları ve bitümlü minerallerden elde edilen yağlar (ham olanlar hariç); başka yerde sınıflandırılmamış müstahzarlar, ağırlığına göre petrol yağı veya bitümlü minerallerden elde edilen yağ içeriği % 70 olanlar, petrol yağı veya bitümlü minerallerden elde edilen yağ müstahzarın temel bileşenini oluşturur (atık yağlar hariç)	691.138	16.174.791	2.240,31	4,25
97	Altın, parasal olmayan (altın cevheri ve konsantreleri hariç)	7.481.181	30.253.181	304,39	7,95
9710	Altın, parasal olmayan (altın cevheri ve konsantreleri hariç)	7.481.181	30.253.181	304,39	7,95
52	İnorganik kimyasallar	5.675.410	22.749.216	300,84	5,97
5237	Karbonatlar, peroksikarbonatlar (perkarbonatlar); ticari amonyum karbonatlar (amonyum karbamat içeren)	5.520.727	21.888.914	296,49	5,75
5225	Çinko, krom, manganez, demir, kobalt, titanyum ve kurşunun oksitleri	86.820	617.555	611,30	0,16
65	Tekstil iplikleri, kumaşlar, tekstilden başka yerde sınıflandırılmamış hazır eşyalar ve ilgili ürünler	18.115.386	21.600.587	19,24	5,67
6595	Dokuma halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları (tafting (püsküllü) veya floklu (tüylü) olanlar hariç), hazır olsun ya da olmasın	12.394.301	16.671.215	34,51	4,38
6531	Dokuma kumaşlar, sentetik filament ipliklerden (651.88 başlığı altında yer alan malzemelerden (şeritten veya benzerlerinden) elde edilen dokuma kumaşlar dahil), havlı ve şönil kumaşlar hariç	2.139.221	1.388.697	-35,08	0,36
05	Sebze ve meyveler	14.477.851	19.679.302	35,93	5,17
0574	Elma, taze veya kurutulmuş	2.270.853	3.777.978	66,37	0,99
0567	Başka yerde sınıflandırılmamış sebzeler, hazırlanmış veya korunmuş	1.884.026	3.231.631	71,53	0,85
04	Tahıl ve tahıl müstahzarları	10.736.460	14.913.388	38,90	3,92

0483	Makarna, spagetti ve benzeri ürünler, pişirilmemiş, doldurulmamış veya başka şekilde hazırlanmamış	5.306.668	7.946.827	49,75	2,09
0461	Buğday ve meslin (mahlut) unu	3.306.510	3.610.950	9,21	0,95
89	Başka yerde sınıflandırılmamış çeşitli mamul ürünler	10.621.298	13.768.804	29,63	3,62
8973	Altın, gümüş veya platin grubundan olan metallerden mücevherler (saat ve saat kasaları hariç) ve kuyumcu veya gümüşçü eşyaları (değerli taş setleri dahil)	6.755.244	9.806.439	45,17	2,58
8946	Atlıkarınca, salıncak, atış standları ve diğer lunapark eğlenceleri, gezici sirkler, gezici canlı hayvanlar sergisi ve gezici tiyatrolar	1.584.291	2.335.416	47,41	0,61
78	Karayolu taşıtları (taşıt hava yastıkları dahil)	7.057.870	13.160.639	86,47	3,46
7843	Motorlu kara taşıtlarının için (grup 722, 781, 782 ve 783 altında yer alanlar) parça ve aksesuarları	6.926.229	8.219.974	18,68	2,16
7822	Özel amaçlı motorlu kara taşıtları (örneğin kurtarıcı taşıtlar, vinçli kamyonlar, itfaiye taşıtları, beton karıştırıcı taşıtlar, yol süpürme araçları, püskürtme kamyonları, seyyar atölyeler, seyyar radyolojik birimler), yolcu veya yük taşımacılığı için tasarlanmış olanlar hariç		4.580.796		1,20
84	Giyim eşyası ve giysi aksesuarları	15.723.825	12.648.903	-19,56	3,32
8458	Diğer giyim eşyaları, (örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar hariç)	137.002	3.926.685	2.766,15	1,03
8454	Tişört, atlet ve diğer fanilalar (örgü (triko) veya tığ işi (kroşe))	2.821.448	2.150.797	-23,77	0,56
	İLK 10 TOPLAMI	229.613.678	274.016.263		
	ÜLKE TOPLAMI	354.238.459	380.769.252	7,49	100,00

Türkiye'nin Malezya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (2019-2020)

SITC Kodu	Ürün Adı	2019 (\$)	2020 (\$)	Değişim (%)	Ülke Payı(%)
42	Birleşik bitkisel katı ve sıvı yağlar ile fraksiyonları, ham, rafine edilmiş	424.526.248	456.692.832	7,58	22,95
4222	Palm yağı ve fraksiyonları	362.095.053	388.893.282	7,40	19,54
4224	Palm çekirdeği veya babassu yağı ve bunların fraksiyonları	48.407.447	53.218.880	9,94	2,67
84	Giyim eşyası ve giysi aksesuarları	107.497.627	215.610.342	100,57	10,83
8482	Giyim eşyaları ve giysi aksesuarları (eldivenler, tek parmaklı eldivenler ve parmaksız eldivenler dahil), her türlü amaçlar için, plastikten veya vulkanize kauçuktan olanlar (sert kauçuktan olanlar hariç)	97.336.186	192.532.505	97,80	9,67
8469	Eldivenler, parmaksız ve tek parmaklı eldivenler, örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar; diğer hazır giysi aksesuarları, örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar; giyim eşyalarının veya giysilerin parçaları (kısımları), örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar	5.291.239	4.228.748	-20,08	0,21
77	Elektrik makineleri, cihazlar ve teçhizatlar ile bunların parçaları (elektrikli ev tipi ekipmanların elektrikli olmayan tamamlayıcı parçaları dahil)	192.423.182	214.779.651	11,62	10,79
7763	Diyotlar, transistörler ve benzeri yarı iletken aygıtlar; ışığa duyarlı yarı iletken aygıtlar (fotovoltaik piller dahil, bir modül halinde birleştirilmiş ya da panolarda hazırlanmış olsun veya olmasın); ışık yayan diyotlar	19.269.625	52.288.506	171,35	2,63
7764	Elektronik entegre devreler	36.650.867	43.787.388	19,47	2,20
65	Tekstil iplikleri, kumaşlar, tekstilden başka yerde sınıflandırılmamış hazır eşyalar ve ilgili ürünler	173.514.919	145.859.849	-15,94	7,33
6531	Dokuma kumaşlar, sentetik filament ipliklerden (651.88 başlığı altında yer alan malzemelerden (şeritten veya benzerlerinden) elde edilen dokuma kumaşlar dahil), havlı ve şönil kumaşlar hariç	61.592.689	55.360.461	-10,12	2,78
6516	Diğer sentetik filamentlerden iplikler (dikiş ipliği hariç), monofilamen kalınlığı < 67 desiteks olanlar dahil	56.607.834	50.994.536	-9,92	2,56
51	Organik kimyasallar	110.083.655	95.706.746	-13,06	4,81
5121	Asiklik monohidrik alkoller	43.275.383	46.783.229	8,11	2,35
5138	Polikarboksilik asitler; bunların anhidritleri, halojenürleri, peroksitleri ve peroksiasitleri; bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozolanmış türevleri	49.929.878	32.774.062	-34,36	1,65
57	Plastik, birincil formda	79.179.642	82.109.321	3,70	4,13

5743	Polikarbonatlar, alkit reçineler, polialil esterler ve diğer polyesterler (birincil formda)	54.682.116	52.054.472	-4,81	2,62
5751	Propilen polimerleri veya diğer olefin polimerleri, birincil formda		9.423.411		0,47
68	Demir dışı metaller	95.041.802	79.902.074	-15,93	4,02
6841	Alüminyum ve alüminyum alaşımları, işlenmemiş	84.026.192	63.607.802	-24,30	3,20
6827	Kalay tüpler, borular ve tüp veya boru bağlantı parçaları (örneğin, rakorlar, dirsekler, maşonlar)	5.176.894	10.669.906	106,11	0,54
07	Kahve, çay, kakao, baharat ve bunlardan yapılan mamuller	71.705.317	76.501.468	6,69	3,84
0724	Kakao yağı, katı ve sıvı halde	46.132.925	50.354.559	9,15	2,53
0723	Kakao hamuru, yağı çıkarılmış olsun veya olmasın	11.028.520	9.005.428	-18,34	0,45
55	Uçucu yağlar, reçinemsiler (rezinoitler) ve parfüm maddeleri; kişisel bakım, cilalama ve temizleme müstahzarları	75.375.050	74.592.603	-1,04	3,75
5541	Sabun ve organik yüzey aktif ürünler ile sabun olarak kullanılan bar, kek, kalıplanmış parça veya şekilli formlarda müstahzarlar, sabun içersin veya içermesin; sabun veya deterjanla emdirilmiş (emprenye edilmiş), kaplanmış veya sıvanmış kağıt, vatka, keçe ve dokusuz kumaşlar	62.619.954	54.511.369	-12,95	2,74
5542	Organik yüzey aktif maddeler (sabun hariç); başka yerde sınıflandırılmamış diğer yüzey aktif müstahzarlar, yıkama müstahzarları (yardımcı yıkama müstahzarları dahil) ve temizleme müstahzarları, sabun içersin veya içermesin	9.184.447	16.545.510	80,15	0,83
76	Telekomünikasyon, ses kaydedebilen veya çoğaltabilen cihazlar ve ekipmanlar	48.647.177	64.545.447	32,68	3,24
7641	Telefonlar, hücresel veya diğer kablosuz ağlar için telefonlar dahil; ses, görüntü veya diğer veri iletimi ya da alımı için cihazlar (kablolu ya da kablosuz ağlar (yerel alan ağları (LAN) veya geniş alan ağları (WAN) gibi) üzerinden iletişim cihazları dahil), grup 726 (basım ve ciltleme makineleri ve bunların parçaları), 751 (büro makineleri), 761 (monitörler ve projektörler (televizyon alıcısı olmayanlar ve esas olarak bilgisayar gibi bir otomatik veri işleme sisteminde kullanılmayanlar); televizyon alıcı cihazları), 762 (radyo yayınları için alıcı cihazlar) ve 764 (başka yerde sınıflandırılmamış telekomünikasyon, ses kaydedebilen veya çoğaltabilen cihazların ve ekipmanların parçaları ve aksesuarları) altında yer alanlar hariç	41.833.962	48.847.519	16,77	2,45

7616	Televizyon alıcı cihazları (radyo, ses veya görüntü kayıt veya çoğaltma cihazlarıyla birleşik olsun veya olmasın)	1.933.751	10.347.840	435,12	0,52
	İLK 10 TOPLAMI	1.377.994.619	1.506.300.333		
	ÜLKE TOPLAMI	1.847.830.897	1.989.990.826	7,69	100,00

3.2.4. Ülkemizin Malezya'ya İhracatının Değerlendirilmesi

Türkiye'nin Malezya'ya ihracat seviyesinin hâlihazırda potansiyelinden oldukça uzak seyrettiği değerlendirilmektedir. Bu durumun özetle aşağıdaki nedenlere dayandığı gözlenmiştir.

- Malezya ekonomisinde özel sektöre ilişkin ticaretin genel olarak Çin asıllı Malezya vatandaşlarının kontrolünde olması,
- Coğrafi ve ticari anlamda Malezya ve Çin arasındaki organik bağın güçlü olması (nüfusun %25'i Çinli),
- Pazara olan mesafenin uzaklığı,
- İş adamlarımızın emek, mali güç ve uzun vade isteyen Asya Pasifik pazarına girmede yaşadıkları kararsızlık ve zorluklar,
- Malezya pazarında potansiyelimizin olabileceği kanatlı etleri, süt ve süt ürünleri gibi tarım ve gıda ürünlerinde Malezya otoritelerinden alınması gereken sertifikaları temin etmenin firmalarımıza zahmetli gelmesi,
- Malezyalıların iş yapma ve karar sürelerinin zaman alması karşısında Türk işadamlarımızın sabırsızlığı,
- Malezya Hükümetinin kamu alımı ihalelerinde sistemi yerli firmalara öncelik tanıyacak şekilde düzenlenmiş olması nedeniyle yaşanan zorluklar.

Küresel finansal krizden diğer gelişmiş ülkelere göre daha az etkilenen ve gelişim hızlarını artırarak sürdürmekte olan Asya-Pasifik ülkelerinin; talep yönlü baskılar ile karşı karşıya olan AB-ABD pazarları ve siyasi istikrarsızlıklarla mücadele eden komşu ülkelerle olan ticaretimize önemli bir alternatif teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

4. KARŞILIKLI YATIRIMLAR

4.1. Malezya'nın Türkiye'deki Yatırımları

Malezya ile ikili ilişkilerimizin önemli bir boyutunu da yatırımlar oluşturmaktadır. Son yıllarda Malezya'dan ülkemize yönelik doğrudan yabancı yatırım girişinde hızlı bir artış kaydedilmiştir. Üçüncü ülkeler üzerinden gerçekleşen Malezya menşeli yatırımlar da dikkate alındığından ülkemizdeki Malezya yatırımları toplam değeri 2,5 milyar ABD Dolarına ulaştığı tahmin edilmektedir.

Malezya'nın ülkemize en büyük yatırımları, Malezya Varlık Fonu Khazanah Nasional'ın bünyesindeki şirketler tarafından yapılmıştır. Malezya hükümetinin stratejik yatırım fonu olan Khazanah'ın Pekin, Mumbai ve San Francisco'dan sonra bölgesel 4. ofisi 31 Ekim 2013 tarihinde İstanbul'da açılmıştır.

Khazanah Grubu Sabiha Gökçen Havalimanı Yatırımı: Sabiha Gökçen Havalimanı dış hatlar terminalinin yapımını ve 20 yıllık işletme hakkını, Khazanah çatısı altında yer alan Malaysia Airports Holdings Berhad (MAHB) firması ile Türkiye'den Limak İnşaat ve Ticaret Sanayii A.Ş. ve Hindistan'dan "GMR Infrastructure Limited"ın oluşturduğu konsorsiyum üstlenmiştir. 2014 Ekim ayında MAHB, Limak Holding'e ait %40 hisseyi satın almak için ön alım hakkını kullanmıştır. MAHB'ın Malezya Borsası'na verdiği bilgiye göre satın alma işlemi 316,5 milyon Dolara mal olmuştur. Halihazırda hisselerin %100'ü MAHB'a aittir.

Khazanah Grubu Acıbadem Yatırımı: Khazanah içerisinde yer alan Integrated Healthcare Holdings Sdn Bhd (IHH) 2011 Aralık ayında 900 milyon Doların üzerinde olduğu ifade edilen bir teklifle Acıbadem Sağlık Hizmetleri ve Ticaret AŞ'nin % 75 hissesini satın almıştır. Khazanah'ın IHH şirketi ayrıca, Ekim 2013'te Acıbadem Sağlık ve Hayat Sigorta'nın (Acıbadem Sigorta) % 90 hissesini 252 milyon Dolara satın aldığını açıklamıştır. (Khazanah'ın IHH deki hisse payı %26 dır)

Felda IFFCO Gıda Sanayii: Malezya'nın devlet kalkınma ajansı Felda, (Federal Land Development Authority) Dubai merkezli gıda üreticisi IFFCO ortaklığı ile İzmir'de Felda IFFCO Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. adıyla bitkisel yağ rafinerisi işletmektedir. Söz konusu yatırımın toplam tutarı yaklaşık 20,3 milyon dolardır.

Tenaga Nasional Berhad (TNB): Malezya'nın en büyük elektrik tedarikçi şirketi olan kamu sermayeli Tenaga Nasional Berhad yurtdışında genişleme stratejisi çerçevesinde GAMA Enerji'nin %30 hissesini 243 milyon dolar karşılığında 2015 yılı Aralık ayında satın almıştır. GAMA Enerji'de ayrıca Dünya Bankası Grubu üyesi Uluslararası Finans Kurumu (IFC)'nin de ortaklığı bulunmaktadır. Söz konusu satın alımla birlikte TNB'nin ülkemiz enerji üretiminde pay sahibi olmayı ve Türkiye'nin yanı sıra çevre ülkelerde gerçekleştirilen altyapı projelerini takip etmek için zemin kazanmayı hedeflediği değerlendirilmektedir. Diğer taraftan GAMA Enerji'nin de bahse konu ortaklık neticesinde Güney Asya'ya pazar açılımında avantaj elde edeceği düşünülmektedir. TNB'nin Türkiye'ye yönelik yeni yatırım planları olduğu bilinmektedir.

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Alanında:

Sapura Kencana Petroleum-TANAP

Malezya'nın en büyük petrol sektörü hizmet şirketi Sapura Kencana Petroleum, 28 Temmuz 2016 tarihinde Trans Anadolu Boru Hattı Projesi'nin (TANAP) denizaltı bölümünün inşası ve kurulumu için bir kontrat imzalamıştır (yaklaşık 125 milyon dolar tutarında boru hattı ve fiber optik kablo projesi). 2018 yılında tamamlanan TANAP projesinin açılışı 12.06.2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

4.2. Türk Firmalarının Malezya'daki Yatırımları

Türkiye'nin Malezya'daki kayıtlı toplam yatırım tutarı ise 197 Milyon ABD Doları olup, üçüncü ülkeler üzerinden gelen Türk yatırımları da dikkate alındığında bu tutarın 350 milyon dolara ulaştığı tahmin edilmektedir.

Evyap firması, Evyap Sabun Malaysia Sdn Bhd firması adı altında Malezya'nın Johor eyaletinin Tanjung Langsat endüstriyel bölgesinde dünyanın en büyük kapasiteye sahip oleokimya tesisini kurmuştur. 130 milyon dolar tutarında bir yatırımla kurulan tesis; 300 bin ton/yıl üretim kapasitesine sahiptir ve 225 bin kilometre karelik bir alanda faaliyet göstermektedir. Firmanın toplam yatırım tutarı bugün itibarıyla yaklaşık 200 milyon dolardır.

Novaplast firmasının (VESBO markası altında polietilen boru ve bağlantı elemanları üreten firma), Malezya'nın Johor eyaletinde bir tesis satın almış ve 2012 yılı itibarıyla üretime başlamıştır. Yatırım tutarı 4 milyon dolardır.

Tepe Kimya firması (PVC stabilizatörleri ve metalik stearatlar üreten firma), yine Johor eyaletinde 2006 yılında Malezya'da Tepe Kimya (Malaysia) Sdn Bhd. unvanı ile üretim faaliyetinde bulunmaktadır. Yatırım tutarı 2 milyon dolardır.

Hrn Design (M) Sdn Bhd firması yaklaşık 300 bin dolar sermayeli halı yıkama tesisi kurmuştur.

May Siber Teknoloji A.Ş. firması ise, basından edinilen bilgilere göre; 2017 yılı kasım ayında, Malezya'lı Nexagate Sdn Bhd firması ile işbirliği halinde Malezya'da faaliyet göstermek üzere, CyberSecurity Malaysia ile iyiniyet anlaşması imzalamış bulunmaktadır.

HAUS Santrifüj Teknolojileri (Bölge Ofisi) Merkezi Aydın'da bulunan santrifüj makineleri üreticisi HAUS firmasının, ASEAN bölgesine yönelik temsilcilik ofisini 2015 yılında Kuala Lumpur'da faaliyete geçmiştir. Firma, su arıtma ve palm yağı sektörüne yönelik santrifüj makinesi ihracatı yapmaktadır. Firmanın bölge ofisi Malezya'nın yanı sıra Endonezya, Vietnam, Tayland ve Brunei'ye ihracat yapmak üzere temaslarda bulunmaktadır.

LC Waikiki Retail MY Sdn. Bhd. 2017 Aralık ayından Kuala Lumpur'da iki mağaza açarak Malezya'da çalışmaya başlamış olup, 2019 yılı Nisan ayında Johor Baru kentinde yeni bir mağaza daha açmıştır. 5 yıl içerisinde Malezya'daki mağaza sayısını 25'e yükseltmeyi planlamaktadır.

Defacto Retail (Malaysia) Sdn. Bhd. EkoCheras Mall ve iOiMall Puchong'da iki mağazası bulunmaktadır.

Temsilcilik ofisi açarak faaliyet gösteren diğer Türk firmaları arasında Beko Malezya ve Prota Asia Sdn Bhd, İstanbul Denizcilik Gemi İnşa San. ve Tic. A.Ş. ve Polin Dış Ticaret

ve Anonim Şirketi yer almaktadır. FNSS ve Havelsan firmaları ise Kuala Lumpur’da yerleşik temsilcileri üzerinden iş geliştirme faaliyetlerinde bulunmaktadır

Ayrıca, Malezya’da yerleşik Türk vatandaşlarının , tekstil ve restoran sektörleri ağırlıklı olmak üzere küçük ölçekli bazı yatırımları bulunmaktadır.

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Alanında:

Dorçe Yapı ve İnşaat Sanayii ve Ticaret A.Ş. Aralık ayında UEMB-Propel Consortium ile yaptığı sözleşme kapsamında yaklaşık 14,7 milyon dolarlık müteahhitlik projesi almış olup, yapılan ilavelerle bu rakam 25 milyon dolara yaklaşmış ve proje tamamlanmıştır. Söz konusu proje kapsamında prefabrik konut imalatı gerçekleştirilmiştir.

Vefa Prefabrike Yapılar San. ve Tşc. A.Ş. Rapid Projesi kapsamında Muhibbah Engineering (M) Bhd firmasından 12,7 milyon dolarlık müteahhitlik projesi almış olup, proje tamamlanmış bulunmaktadır.

1972 - 2018 yılları arasında Malezya’da yukarıda adı geçen iki Türk müteahhitlik firmamız tarafından taahhüt bedeli 35,9 milyon dolar olan 5 proje gerçekleştirmiştir. Projelere yapılan ilavelerle bu rakamın 50 milyon doların üzerine çıktığı tahmin edilmektedir.

Malezya’da müteahhitlik konusunda daha detaylı bilgi alma isteyen işadamlarımız, Kuala Lumpur Ticaret Müşavirliğimizce hazırlanan “2020 Malezya Müteahhitlik ve Teknik Musavirlik Raporu”na aşağıdaki adesten ulaşabilirler.

<https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a227194/2020%20Malezya%20M%C3%BCteahhitlik%20ve%20Teknik%20Musavirlik%20Raporu.pdf>

5. MALEZYA DIŞ TİCARET POLİTİKALARI

5.1. Dış Ticaret ve Vergi Uygulamaları

- Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Malezya’da hali hazırda uygulanmakta olan ithalat düzenlemeleri, diğer ASEAN ülkelerine kıyasla daha liberaldir. Çoğu ürünün “Genel Serbest Lisans” altında serbestçe ithalatı yapılabilmektedir.

Ancak, yerel endüstrinin korunması veya güvenlik gerekçeleri ile bazı ürünlerin ithalatı tamamen yasaklanmış, bazı ürünlerin ithalatında ise çeşitli kısıtlamalar ve şartlar getirilmiştir. Özellikle inşaat ekipmanı, tarımsal üretim, mineral ve motorlu taşıt sektörleri gibi ithalata duyarlı veya stratejik endüstrilerde yer alan bazı ürünler ithalat lisansına tabidir. Diğer taraftan güvenlik, din veya ahlaki yönlerden ithalatı yasak olan veya ülkeye girmesi özel sertifikalara tabi olan ürün grupları için de kısıtlamalar söz konusudur.

İthalatı yasaklanmış ve kısıtlanmış ürünlerin listesi Malezya Kraliyet Gümrük İdaresinin sayfasından takip edilebilmektedir. (http://www.customs.gov.my/en/tp/pages/tp_ie.aspx)

Yasaklanmış ürün grupları arasında; kaplumbağa yumurtaları, çeşitli egzotik meyveler, pirana balıkları, bazı alkollü likörler, bazı kesici aletler, çeşitli kimyasallar, radyoaktif maddeler gibi ürünler yer almaktadır.

İthalatı lisansa veya izne tabi ürün grupları arasında ise; bazı et ve tavuk ürünleri, bazı canlı hayvanlar, patlayıcılar, silahlar ve mühimmat, motorlu araçlar, batık, pirinç, çeşitli telekomünikasyon cihazları, canlı balık, hayvani yağlar, süt ve süt ürünleri, bazı tarımsal ürünler, çeşitli ilaçlar ve eczacılık ürünleri gibi ürün grupları yer almaktadır.

- Gümrük Vergileri

Malezya bazı spesifik ürünler dışında değer üzerinden (ad valorem) gümrük vergisini hesaplamaktadır. Malezya’da Dünya Ticaret Örgütü üyelerine uygulanan MFN (Most Favoured Nation-En Çok Kayırılan Ülke) gümrük vergisi ortalaması % 5,6’dır. Bir ürünün gümrük sınıflandırması “Uluslararası Harmonize Sınıflandırma Sistemi”ne göre yapılmaktadır. Son yıllarda gümrük vergileri düşmüş bulunmakta ve ürünlerin % 80’den fazlasında vergi oranı % 10 veya altındadır. Ancak genel olarak bakıldığında % 0-90 aralığında değişmektedir.

Malezya, nihai ürün ihraç etmek ve yurt içi üretimi teşvik etmek amacıyla dünya üretiminin % 28’ini, ticaretinin ise % 33’ünü elinde tuttuğu palm yağı ve dünyanın sayılı üreticilerinden olduğu kauçuk gibi ürünlerde ihracat vergisi uygulamaktadır. Diğer taraftan, çevre ve vahşi hayatın korunması amacıyla vahşi hayvan ihracatında da vergi uygulamaktadır. Ayrıca, ham petrol ihracatında da vergi uygulanmaktadır.

Türkiye ile Malezya arasında 17 Nisan 2014 tarihinde imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması, 1 Ağustos 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anlaşmanın metnine ve eklerine aşağıdaki adresten ulaşılabilir.

<http://www.ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/serbest-ticaret-anlasmalari/yururlukte-bulunan-stalar/malezya>

Türkiye-Malezya STA’sı kapsamında taraflar, gümrük vergilerini azami 8 yıllık bir takvim çerçevesinde kademeli olarak sıfırlamayı öngörmüştür. Bu çerçevede; bir kısım üründe gümrük

vergileri yürürlüğe girişle beraber, bir kısım üründe ise 1 Ocak 2018 ve 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla sıfırlanmış olup anlaşma kapsamındaki diğer ürünlerde ise gümrük vergileri 1 Ocak 2023 tarihlerinde sıfırlanacaktır. Yani 2023 yılı itibarıyla tarife satır sayısı bakımından ihracatımızın %99'u, ithalatımızın ise %86'sı; hâlihazırda ticarete konu olan ürünler bakımından ise ihracatımızın %94'ü, ithalatımızın %75'i gümrük vergisinden muaf şekilde gerçekleşecektir.

Aşağıdaki linkten Malezya-Türkiye Serbest Ticaret Anlaşmasını (MTFTA) seçilerek HS kodları veya ürün tanımları itibarıyla Malezya'nın Türkiye'den gerçekleştirdiği ithalat işlemlerinde uyguladığı gümrük vergisi oranlarına ulaşılabilir.

<http://mysstext.customs.gov.my/tariff/>

- İç Vergiler ve Oranları

2015 yılı Nisan ayından uygulamaya giren ve ithal ürünlere de uygulanmakta olan General Sales Tax (GST) adındaki % 6 oranındaki satış vergisi, 2018 yılında iktidara gelen Tun Mahathir Muhammed başkanlığındaki kabinenin seçim manifestosunda belirttiği üzere 01.06.2018 tarihinde uygulamadan kaldırılmıştır. 01.09.2018 tarihinden itibaren ise GST yerine, ilk olarak 1970'li yıllarda uygulamaya konulan ve Malezya'da üretilen veya ithal edilen mallar için %5 ile %10 oranında değişen, hizmetler için ise %6 olarak uygulanan değer üzerinden alınan (ad valorem) Sales and Services Tax (SST) adlı satış ve hizmet vergisi getirilmiştir. SST hakkında detaylara aşağıdaki bağlantılardan erişilebilmektedir:

<https://mysst.customs.gov.my/GeneralGuide>

[https://mysst.customs.gov.my/assets/document/FAQ%20\(BI\)%20Sales%20Tax%202018.pdf](https://mysst.customs.gov.my/assets/document/FAQ%20(BI)%20Sales%20Tax%202018.pdf)

Malezya'da bir yıl içinde 182 gün veya daha fazla kalanlar yerleşik olarak nitelendirilmekte olup, yerleşik olmayan bireyler Malezya'da kazanmış oldukları gelir üzerinden vergilendirilirler. Malezya'da yerleşik bireyler vergiye tabi gelirleri üzerinden, the Income Tax Act 1967 Kanununa göre, 2009 yılından itibaren geçerli olmak üzere; % 0 ile 27 arasında değişen oranlarda gelir vergisi ödemek zorundadırlar.

Diğer taraftan, yerleşik olmayanların sağlamış oldukları teknik hizmetler, anahtar teslimi fabrika ve makine hizmetleri, taşınabilir menkul kullanımı, piyango kazançları konusunda % 10 oranında, faiz kazançlarında ise % 15 oranında "Withholding Tax" vergisi uygulanmaktadır.

5.2. Ürün Standartları ve Teknik Düzenlemeler

Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı altında görev yapan Malezya Standartlar Kurumu (Department of Standards Malaysia) milli standartları belirleme ve akreditasyon görevlerini üstlenmiş bulunmaktadır. (Department of Standards Malaysia-<http://www.jsm.gov.my/>)

Teknik düzeydeki uygulamalar konusunda ise; TSE karşılığı kurum olarak nitelenebilecek olan SIRIM Berhad Corporate'e (<http://www.sirim.my/>) sorumluluk yüklenmiştir. Ancak, SIRIM'in yanısıra sektörel bazda farklı kurumlara da yetkilendirme yapılmış bulunmaktadır. Örneğin; inşaat malzemeleri konusunda CIDB (Construction Industry

Development Board <http://www.cidb.gov.my/cidb2/index.php/en/>) , canlı hayvan-et ve süt ürünleri konusunda DVS (Department of Veterinary Services <http://www.dvs.gov.my/>) yetkilendirilirken gıda ürünlerinde Sağlık Bakanlığı yetkilendirilmiştir.

Akreditasyon konusunda ise yukarıda belirtilen Malezya Standartlar Kurumu altında bulunan “Malaysian National Accreditation Committees (MyNAC)” bu konuda yetkilidir. (<http://www.jsm.gov.my/malaysian-national-accreditation-committees-mynac-#.Wml2ha5l-M9>).

Ürün Güvenliği konusunda farklı kurumlar yetkili kılınmıştır. Canlı hayvan-et ve süt ürünleri konusunda DVS (Department of Veterinary Services <http://www.dvs.gov.my/>) yetkilendirilirken gıda ürünlerinde Sağlık Bakanlığı (<http://www.moh.gov.my/english.php>) bünyesinde “Food Safety and Quality Division” yetkilendirilmiştir.

Malezya’da dış ticarete politika belirleme ve uygulama yetkisi Malaysia Ministry of International Trade and Industry (MITI <http://www.miti.gov.my/>) başkanlığındadır. Fiili uygulamadan sorumlu birim ise Royal Malaysian Customs Department (<http://www.customs.gov.my/en/>)’dır.

Piyasa Gözetim Denetimi (teknik düzenlemelere ilişkin) konusunda ise; İç Ticaret ve Tüketici İşleri Bakanlığı (Ministry of Domestic Trade and Consumer Affairs-<https://www.kpdnhep.gov.my/>) Bakanlığı yetkilendirilmiştir.

5.3. Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Malezya’nın ithal edeceği ürünlerde standardizasyon, test, muayene, belgelendirme konularında ürün grubuna göre yetkilendirilen kurumların başında SIRIM, SIRIM QAS, CIDB, DVS, JAKIM ve NPRA gelmektedir.

Ülkemizden Malezya’ya ihraç edilen ürünler için Türk Standardları Enstitüsü tarafından verilen belge ve raporların Malezya’da ilgili otoriteler tarafından tanınmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Bu çerçevede 2019 yılı Ağustos ayında, Malezya Yangın ve Kurtarma Dairesi (BOMBA) tarafından Türk Standardları Enstitüsü (TSE), aktif ve pasif yangın önleme sistemlerine yönelik olarak onaylanmış test ve belgelendirme kuruluşu olarak atanmıştır.

Diğer taraftan Malezya et ve süt ürünleri ithalatında şap ve deli dana hastalıklarından ari ile helal konularındaki hassasiyeti nedeniyle oldukça hassas davranmaktadır. Et ve süt ürünleri için ise Malezya Tarım Bakanlığına bağlı Veterinerlik Hizmetleri Departmanı DVS’e başvuru yapılması yapılması ve başvuru evraklarının DVS tarafından uygun görülmesi durumunda masrafları ihracatçı firmaya ait olmak üzere, Malezya’dan bir heyetin Türkiye’ye giderek üretim tesisinde incelemelerde bulunması gerekmektedir.

Malezya’ya et ve süt ürünleri ihraç etmek isteyen herhangi bir ihracatçı firmanın direk olarak ya da Malezya’daki ithalatı gerçekleştirecek firma kanalıyla Malezya Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayi Bakanlığı altında faaliyet gösteren Malezya Veterinerlik Hizmetleri Birimine (DVS- Department of Veterinary Services <http://www.dvs.gov.my/>) izin başvurusunda

bulunması gerekmektedir.
<http://www.dvs.gov.my/dvs/resources/auto%20download%20images/560df048219c3.pdf>) E-posta ile DVS'ten talep edilebilecek formların firma tarafından doldurularak DVS'e posta yoluyla iletilmesi ve resmi başvuruda bulunması gerekmektedir

Başvurunun uygun bulunması durumunda DVS yetkilileri ve ayrıca söz konusu ürünlerinin üretim sürecinin helal standartlara uygunluğunun denetlenmesi amacıyla Malezya Diyaneti adına helal sertifikası verme konusunda yetkili kuruluş JAKIM temsilcilerinden oluşan bir heyet, masrafları başvuruda bulunan firma tarafından karşılanarak denetimlerde bulunmak üzere ilgili ülkeye gönderilir. Heyetin incelemeleri neticesinde şartlar uygun bulunursa ilgili firmay Malezya'ya ihracat yapma onayı verilir. Onayın geçerliliği bir yıl olup, DVS tarafından talep edilen bilgilerin zamanında gönderilmesi durumunda sürenin iki yıl daha uzatılması söz mümkündür.

Aşağıdaki adreslerden detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.
[http://www.dvs.gov.my/dvs/resources/user_1/DVS%20pdf/SQIE/2017/Prosedur%20Am/PROCEDURE TO IMPORT RUMINANT MEAT POULTRY MEAT RABBIT MEAT P RODUCTS TO MALAYSIA.pdf](http://www.dvs.gov.my/dvs/resources/user_1/DVS%20pdf/SQIE/2017/Prosedur%20Am/PROCEDURE%20TO%20IMPORT%20RUMINANT%20MEAT%20POULTRY%20MEAT%20RABBIT%20MEAT%20PRODUCTS%20TO%20MALAYSIA.pdf)
<http://www.dvs.gov.my/dvs/resources/auto%20download%20images/565e5de57eafe.pdf>

5.4. Teknik Engeller

Malezya'nın ticaretin ve iş yapabilirliğin kolaylığı açısından uluslararası kıyaslamalarda üst sıralarda bulunuyor olsa da tamamen serbest ve açık bir pazar olduğunu söylemek mümkün değildir. Malezya'nın ithalat engelleri, iç pazarı ve stratejik sektörlerini korumanın yanı sıra kültürel ve dini normları da korumayı amaçlamaktadır.

Hassas sektörlerde (tütün, alkollü içkiler, motorlu araçlar vs.) gerek üretici gerekse ithalatçıya satış ve tüketim vergisi uygulanarak, anılan sektörlerin korunması söz konusudur. Malezya Hükümeti, kendi yerli sanayisini korumak amacıyla ihracat ve ithalat lisansı ile miktar kısıtlaması, standardizasyon uygulamasına sıklıkla başvurmaktadır.

Malezya'da hükümet tarafından; temel tüketim mallarına sübvansiyon uygulanmakta idi. 2014 yılına kadar akaryakıtta da sübvansiyon uygulanmakta iken 2015 başından itibaren bu uygulamaya son verilmiştir. Anılan sübvansiyonlarla Malezya hayat pahalılığı endeksinde alt sıralarda yer almaktadır. Bunların yanı sıra bazı ürünlerde de fiyat kontrol mekanizması adı altında sübvansiyon uygulanmaktadır.

Malezya'da helal sertifikası aslında zorunlu değildir. Sadece söz konusu ürünün helal olduğunun iddia edilmesi durumunda zorunluluk bulunmaktadır. Ancak, bu konuda gerek gümrük komisyoncuları, gerekse gümrükçüler tarafından bir nevi zorlama bulunmaktadır.

5.5. Helal Gıda Uygulamaları

Malezya'nın çok kültürlü bir ülke olmasının, çoğunluğun ve yönetimin müslüman ağırlıklı olmasının sonucu olarak 1980'li yıllarda Malezya, helal gıda kavramını geliştirmiş ve bununla ilgili standartlar koymuştur. Geçen zaman içinde ise konunun, uluslararası ticaretteki önemini görerek, daha sıkı denetimlere başlamıştır. Bu bağlamda da, yalnızca Malezya Diyaneti adına helal sertifikası verme konusunda yetkili kuruluş JAKIM veya onun akredite

ettiği uluslararası kuruluşlardan temin edilen belgeler geçerli kabul edilmektedir. Hatta yapılan yasal düzenlemelerle bir ürün üzerinde, JAKIM/akredite kuruluşlarca verilmeyen, helal logosunun bulunması halinde ceza uygulanmaktadır. Ancak, gözden kaçırılmaması gereken husus yukarıda da vurgulandığı üzere helal belgesinin ihtiyari olmasına karşın, tüketici ve tedarikçiler tarafından tercih sebebi olabilmektedir. Ülkemizde GIMDES ve KASCERT helal sertifikası verme konusunda JAKIM tarafından yetkilendirilmiştir.

5.6. Kambiyo Rejimi ve Malezya Ringiti

2005 yılının Temmuz ayında sabit kur modelini terk eden Malezya'nın yerel para birimi Malezya Ringiti'dir. Ülkede ödemeler yerel para ile yapılmakta, günlük hayatta döviz ile ödeme kabul edilmemektedir. Bankalarda döviz hesabı açılabilen ve hesapta yabancı para tutulabilmektedir. Ancak hesaptan döviz çekilmek istendiğinde bozdurularak Malezya Ringiti'ne çevirilerek ödeme yapılmaktadır.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Malezya Ringitinin ABD Doları Karşısındaki Değeri	3,1509	3,2729	3,9055	4,1457	4,3004	4,0352	4,1391	4,2015

Malezya'da bankada hesap açma konusunda sıkıntılar yaşanabilmektedir. Hesap açabilmek için bir çok evrağın yanısıra, gelir şartı aranmaktadır. Ülkede kredi kartı ve çek kullanımı yaygındır.

Malezya Merkez Bankası (Bank Negara) 1959 yılında parasal ve finansal dengenin korunması amacı ile, ülke yararına hükümete bu konularda danışmanlık yapmak, milli paranın değerini korumak ve finans sektörünü bu çerçevede idare etmekle yükümlü olarak kurulmuştur.

Kambiyo sistemi liberal olup, ülkemizde yapılan ithalat için herhangi bir özel koşul bulunmamaktadır.

Malezya'da gelirin ülke dışarısına çıkarılması konusunda bir kısıt bulunmamaktadır.

5.7. Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Malezya'daki fikri mülkiyet koruması patentlerin, ticari markaların, endüstriyel tasarımların, telif haklarının, coğrafi işaretlerin ve entegre devrelerin düzen tasarımlarından oluşur. Malezya, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir ve fikri mülkiyet haklarına ilişkin Paris Sözleşmesi ve Bern Sözleşmesine taraftır.

Buna ek olarak, Malezya ayrıca Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) himayesinde imzalanan Fikri Mülkiyet Haklarının Ticaretle İlgili Yönleri Anlaşması'nı (TRIPS) da imzalamıştır.

Ticari markalarını Malezya pazarında koruma altına almak veya patentlerini tescil ettirmek isteyen firmalarımız Türkiye'de bulunan marka ve patent büroları kanalıyla ya da Malezya'da yerleşik marka ve patent danışmanları aracılığıyla tescil başvurularını Malezya Fikri Mülkiyet Kurumuna (MyIPO - <http://www.myipo.gov.my/en/home/>) iletmelidirler.

Malezya’da yerleşik marka ve patent danışmanları aşağıdaki adreslerde listelenmektedir:

<http://www.myipo.gov.my/en/managing-your-trade-mark/?lang=en%2F#trademark-agent>
<https://estatus.myipo.gov.my/estatus/web/index.php?r=ptagentactive>

5.8. Kamu İhaleleri

Malezya Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Kamu Alımları Anlaşmasına taraf değildir bu nedenle ihalelerde yabancı şirketler yerel şirketler ile eşit rekabet etme fırsatına sahip değildirler. Hatta yerel ihalelerde Malay (Bumiputra) Malayların diğer etnik kökenli Malezyyalılara kıyasla bazı avantajları bulunmaktadır. Çoğu ihalede yabancı şirketlerin ihaleye katılabilmek için yerel bir ortak ile anlaşması gerekmektedir. Genellikle ihaleyi alan aracı bir Malay firma daha sonra taşeron firmalara işi yaptırmaktadır. Yabancı firmalar kamu ihalelerine Maliye Bakanlığına kayıtlı iseler ve ortaklık payları %30'dan az ise katılabilmektedirler.

Malezya’da açılan tüm kamu ihaleleri Malayca olarak yayımlanan en az bir yerel gazetede ilan edilmek zorundadır. Uluslararası ihalelerin ise biri Malayca diğeri ingilizce olmak üzere en az iki ayrı yerel gazetede yayımlanma koşulu vardır. Kamu ihale duyurularına ayrıca ihaleyi açan kurumun web sitesinden ve MyPROCUREMENT portalı (<http://myprocurement.treasury.gov.my>) ile MyGovernment portalından (www.malaysia.gov.my) erişilebilmektedir. Başvuru için yerel ihalelerde en az 21 gün, uluslararası ihalelerde ise en az 56 gün süre tanınır.

6. MALEZYA YATIRIM POLİTİKALARI

Malezya’da yabancı şirketlere ve yatırımlara ilişkin hususlar temel olarak 1965 Şirketler Yasası’nda düzenlenmiştir.

Malezya Uluslararası Ticaret Bakanlığı’na (MITI) bağlı Malezya Yatırım Geliştirme Ajansı (MIDA), yabancı yatırımların ülkeye çekilmesi ve izinlerin düzenlenmesi konusunda görevlidir. (<https://www.mida.gov.my/home/>)

MIDA’nın Türkiye’den de sorumlu olan bölge ofisi İtalya’da bulunmaktadır. Ancak MIDA tarafından İstanbul’da bir ofis açılması kararlaştırılmış olup, çalışmalar devam etmekte, kısa süre içerisinde sonuçlanması beklenmektedir.

6.1. Yatırım Ortamı

ASEAN’ın kurucu ülkelerinden olan Malezya, Güney ve Doğu Asya ülkelerine stratejik ve lojistik olarak kolay erişim imkanı sağlayan ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. Yabancı yatırımcılar için Malezya, “Asya’ya açılan kapı” olarak görülmekte ve bölge ülkelerine erişim için üretim ve lojistik üssü olarak değerlendirilmektedir.

Dünya Bankası Doing Business 2020 raporuna göre Malezya; iş yapma kolaylığı açısından 190 ülke içerisinde 12. sırada yer almaktadır. Aynı rapora göre Malezya, Asean ülkeleri arasında 2.sıradadır.

Ülkenin %70’i Malaylardan, %23’ü Çinlilerden, yaklaşık %7’si ise Hint asıllılardan oluşmaktadır. Farklı ırkları barındıran sosyolojik yapısı ve eski İngiliz kolonisi olması nedeniyle halk tarafından en az iki dil konuşulmakta, İngilizce ikincil dil olarak tanımlanmakta ve çok yaygın olarak kullanılmaktadır. İngilizcenin ülkede yaygın olarak konuşulması ve ticari ilişkilerde temel dil olması, uluslararası firmaların Malezya’yı Asya Pasifik Bölge üssü olarak seçmesinde etkindir.

Malezya’nın Doing Business raporunda üst sıralarda yer almasının; gelişmiş ülkelerin Güneydoğu Asya bölgesinde kendileri için Malezya’yı bir yatırım üssü belirleme stratejisinin bir sonucu olduğu değerlendirilmektedir. Bu konuda istenilen hedefe ulaşılmış, özellikle 1990’lı yıllardan itibaren uluslararası bir çok firma Malezya’da yatırım yapmıştır.

Malezya çok fazla yabancıların yaşadığı, altyapı hizmetlerinin oldukça gelişmiş olduğu, dünyayla yüksek entegrasyona ve eğitilmiş ve genç işgücüne sahip bir ülkedir. Dolayısıyla Malezya’da, global pazarlarda olan hemen her türlü ürün ve hizmete rahatlıkla erişilebilmektedir.

Malezya’nın yüksek kalitedeki eğitim ve sağlık hizmetleri ile yatırım ve çalışma imkanları sayesinde ülke, yabancılar tarafından çalışmak için de tercih edilmektedir. Malezya’da yaşam standartları yüksektir, buna karşın, Singapur, Güney Kore, Japonya gibi ülkelere nazaran yaşam maliyetleri düşüktür. Ülkede İngilizce eğitim veren bir çok uluslararası okul mevcuttur. Ülke oldukça güvenli olup, suç oranları düşüktür. Her türlü konaklama, gıda, sağlık ürün ve hizmetlerine kolaylıkla erişilebilmektedir.

Türk Havayolları'nın Kuala Lumpur-İstanbul arasında her gün karşılıklı seferleri mevcuttur. THY'nin sefer sayısını arttırmaya yönelik çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca Katar, Emirates gibi bazı yabancı havayolu şirketlerinin de Malezya-Türkiye arası uçuşları mevcuttur.

Umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımıza ülkeye girişlerinde 90 gün ikamet süreli turistik amaçlı giriş vizesi ücretsiz olarak Malezya'ya giriş kontrol noktalarında verilebilmektedir. Hizmet, hususi ve diplomatik pasaport hamilleri 90 gün süreyle vizeden muaftır.

Herhangi bir kişi ve şirketin Malezya'dan elde edilen veya Malezya'da tahakkuk eden ya da Malezya dışında gerçekleşmiş ancak kazancı Malezya'da elde edilmiş geliri, gelir vergisine tabidir.

Malezya da birçok ülke ile çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması imzalamıştır. Ülkemiz ile Malezya arasında akdedilen Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması 01.01.1997 tarihinden itibaren, söz konusu Anlaşmayı tadil eden Protokol ise 25.12.2013 tarihinden itibaren uygulanmaktadır.

6.2. Şirket Kurma

Malezya'da şirket kurulumuna ilişkin işlemler Companies Act 2016 Kanunu gereğince Companies Commission of Malaysia (<https://www.ssm-einfo.my/index.php>) (SSM) tarafından yürütülmektedir. Yabancıların Malezya'da faaliyet gösterebilmesi üç şekilde mümkündür.

- Doğrudan yabancı ortaklı şirket kurulması
- Yabancı bir şirketin şubesi şeklinde faaliyet göstermesi
- Temsilcilik ofisi

İlk ikisine ilişkin işlemler SSM tarafından yürütülürken, üçüncü konuda Malaysian Investment Development Authority (MIDA) yetkilidir.

6.3. Potansiyel Yatırım Alanları

Orta üst gelirli bir ülke olan Malezya, 1970'lerden sonra ekonomisini hammadde üreticisinden çok sektörlü bir ekonomiye dönüştürmüştür. Malezya, yüksek gelirli ülke statüsü elde etmeyi ve yüksek teknolojili, bilgi tabanlı endüstriler ve hizmetlerde yatırım çekerek katma değerli üretimde daha da ilerletmeyi amaçlamaktadır. Ekonomik Dönüşüm Programı, ülkenin ekonomik büyümesini hızlandırmayı amaçlayan bir dizi proje ve politika önleminden oluşmaktadır. Hükümet ayrıca hizmetlerde bazı alt sektörleri özelleştirmek için adımlar atmaktadır.

Malezya özelinde, Türk iş insanı için yatırımsal anlamda potansiyel arz edebilecek sektörler arasında **gıda ve içecek, giyim, ev tekstili** önem arz etmektedir. 32 milyon nüfusu olan ve iki ayrı kara parçasından oluşan Malezya net gıda ithalatçısı bir ülke olup, toplam gıda ihtiyacının yaklaşık %70'ini ithal etmektedir. "Departmental store" olarak tanımlanan ve birçok farklı ürün grubunun satıldığı perakendeciler Malezya'da rağbet görmektedir. Bu

şekilde geniş ürün yelpazesi satacak Türk mağazaları, hem gıda ve içecek ürünlerimizin pazara girişi açısından, hem de tekstil, ev aletleri, mobilya ve halı gibi ürünlerimizin ihracatının artması açısından önem arz etmektedir.

Malezya ile yatırımlarda potansiyel arz eden en önemli alanlardan biri **savunma sanayi** sektörüdür. Hükümet, Malezya'nın havacılık ve uzay endüstrisini, yüksek büyüme potansiyeline sahip stratejik sektörlerden biri olarak tanımlamıştır. Bu öneme istinaden 2015 yılında, Malezya Havacılık ve Uzay Sanayi Yol Haritası 2030 programı açıklanmıştır. Bu plan, 2030 yılına kadar Malezya'daki havacılık ve uzay endüstrisinin gelişimi için açıklanan uzun vadeli planı içermektedir. Ülkemiz ile Malezya arasında savunma sanayii alanında bugüne kadar önemli işbirlikleri gerçekleşmiştir. Savunma sanayiinde işbirliği hususu, 2019 yılı Aralık ayındaki Kuala Lumpur Zirvesi'ne iştirak eden Sayın Cumhurbaşkanımızın da gündeminde en üst sıralarda yer almıştır. Malezya hükümeti de Türk savunma sanayi firmalarının ihalelere katılımı ve yatırımları konusunda teşvik edici ve destekleyici bir vizyona sahiptir.

Malezya ciddi miktarda makina,araç, gereç, ekipman ithal etmektedir. Ülkemizin bu sektörlerde oldukça gelişmiş olduğu gözününe alındığında, makina ve ekipman üretici firmalarımız için Malezya'nın ciddi potansiyel arz ettiği, **makine ve ekipman** yatırımlarının da firmalarımızca gündeme alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Malezya'daki **temel metal ürünleri** endüstrisi, imalat ve inşaat sektörlerinin gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle Malezya demir ve çelik alt sektörü, GSYİH büyümesinin % 6,5 oranında etkileyebilecek derecede üretim potansiyeline sahiptir. Malezya, metal ürünlerin; elektrikli ve elektronik ürünler, havacılık, otomotiv, paketleme, makine ve tıbbi cihazlar gibi diğer üst düzey imalat sanayii ve alt sektörlerinde girdi olarak kullanımına yönelik yatırım projeleri için potansiyel taşımaktadır.

Diğer tarfindan **helal** alanında Malezya ile Türkiye arasında ortak yatırım fırsatlarının değerlendirilebileceği düşünülmektedir. Yalnızca helal gıda değil, helal kozmetik ve İslami finans alanları da yeni nesil yatırımcılar için potansiyel taşıyan sektörlerdendir.

2017 yılında Malezya'da imalat sektöründe gerçekleşen yabancı yatırımların % 84,5'i (8,2 milyar RM) **elektrik ve elektronik** sektöründe gerçekleşmiştir. Yatırımlar Singapur, Hollanda, Japonya ve Almanya'dan yoğunlukla gerçekleşmiştir. Malezya'da özellikle Endüstri 4.0'ın uygulanmasına yönelik Ar-Ge finansmanı ve akıllı üretim gibi çeşitli stratejik sektörlerde yatırım potansiyeli mevcuttur.

Medikal sektörü de Malezya hükümeti tarafından yüksek büyüme potansiyeline sahip sektörler arasında sayılmaktadır. Sektörde, 14,2 milyar RMB yatırım ile 200'den fazla üretici yer almakta ve Malezya'yı gelecek vaat eden bir küresel tıbbi cihaz üretim merkezi olma hedefi yolunda desteklemektedir. X-ray makineleri, bilgisayarlı tomografi (CT) tarayıcılar, ultrason ve nükleer görüntüleme sistemleri ve manyetik rezonans görüntüleme (MRI) sistemleri gibi tıbbi görüntüleme cihazlarıyla ilgili bileşenlerin ve parçaların üretimi Malezya'da yatırımcılar için potansiyel arz etmektedir.

Malezya hükümeti, 2016'da açıklanan özel olarak formüle edilmiş politikalar ve teşvikler yoluyla **Yenilenebilir Enerji** (RE) uygulamalarına destek vermektedir. Malezya'da enerji fiyatlarının yıllar içinde sürekli artmasıyla, enerjinin verimli kullanımını sağlamak ve israfı en aza indirmek için enerji verimliliği önlemlerinin alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Enerji verimlilik sistemleri ve teknolojilerinin üretimi ve kullanımının benimsenmesi amacıyla üretilen nitelikli makineler ve bileşenler için hükümet teşvikleri ve ithalatta vergi muafiyetleri mevcuttur.

6.4. Yatırım Teşvik Mevzuatı

Malezya'da doğrudan ve dolaylı vergi teşviklerine, 1986 tarihli Yatırımlar Kanunu, 1967 tarihli Gelir Vergisi Kanunu, 1967 tarihli Gümrük Kanunu, 1976 Yılı Tüketim Yasası ve 1990 Serbest Bölgeler Kanunu'nda yer verilmektedir.

Doğrudan vergi teşvikleri, belirli bir dönem için gelir vergisi ödemesinden kısmi veya tam istisna sağlarken, dolaylı vergi teşvikleri, ithalat vergisi ve tüketim vergisinden muafiyet sağlamaktadır.

MIDA bünyesinde üretim veya hizmet sektörlerine yönelik birçok yatırım teşviki mevcuttur. Teşviklerle ilgili her türlü bilgiye ve başvuru formlarına MIDA'nın i-Incentives portalından ulaşılabilir. <https://investmalaysia.mida.gov.my/incentives/>

Teşvik edilen yatırım alanlarına ilişkin listeler MIDA tarafından yayınlanmaktadır. (<https://www.mida.gov.my/home/promoted-activities-and-products-for-manufacturing-sector/posts/>)

6.5. Türk Yatırımcıların Karşılaştıkları Sorunlar

Malezya'daki yabancı yatırım politikaları, yatırım ortamını yabancılar için mümkün olduğunca sorunsuz hale getirmek için düzenlenmiştir. Ancak yine de Türk yatırımcılarımız zaman zaman bazı sıkıntılarla karşılaşabilmektedir.

Hükümetçe belirlenen asgari şartların sağlanması durumunda yabancı yatırımcılar, yeni yatırımlarda veya mevcut şirketlerin büyüme ve / veya çeşitlendirme projelerinde özkaynağın %100'üne sahip olabilmektedirler. Bazı sektörlerde ise, şirketin özkaynağının yabancı mülkiyeti üzerinde belirli kısıtlamalar getirebilmekte, ticari faaliyetlerin başlamasından önce bazı onay şartları gerektirebilmekte, belirli sayıda yerel istihdam gibi şartlar söz konusu olabilmektedir.

İmalat sektöründe genellikle %100 yabancı sermayeye izin verilmektedir. Kısıtlamaların çoğu hizmetler sektöründe mevcuttur. Bazı sektörlerde şart olan, Malay ortak olmadan yatırım yapılma imkanının bulunmaması yatırımcıları güvenilir yerel ortak bulma sorunuyla karşı karşıya getirmektedir. Kamu ihalelerinde yabancı şirketlerin ihaleye katılabilmek için yerel bir ortak ile anlaşması zorunluluğu da yine firmalarımızın ihalelere katılabilmesi önünde engel yaratmaktadır.

2005 yılının Temmuz ayında sabit kur modelini terk eden Malezya'nın yerel para birimi Malezya Ringgiti'dir. Türk ticaret erbabımız ve yatırımcılarımız bankacılık ve diğer finansal kuruluşlarda gerçekleştirilmesi gereken işlemlerde sorunlar yaşayabilmektedir. Malezya'da bankada hesap açmak oldukça zordur. Hesap açabilmek için bir çok evrağın yanısıra, gelir şartı aranmaktadır. Ayrıca bankacılık işlemlerinin yavaşlığı da firmalarımızın şikayetleri arasındadır.

Ülkede ödemeler yerel para ile yapılmakta, günlük hayatta döviz ile ödeme kabul edilmemektedir. Bankalarda döviz hesabı açılabilmekte ve hesapta yabancı para tutulabilmektedir. Ancak hesaptan nakdi olarak döviz çekmek mümkün değildir. Döviz çekilmek istendiğinde, para banka tarafından Malezya Ringiti'ne çevirilmekte ve Ringit olarak ödeme yapılmaktadır. Türk işadamlarımızın, bu işlemlerinde yaşayacakları kur farkı kayıplarını dikkate almalarında fayda görülmektedir.

Genel olarak işçi verimliliğinin ülkemize kıyasla daha düşük olduğunu kalifiye personel bulma konusunda sıkıntı yaşandığını söylemek mümkündür. Türk ihracatçılarımız, özellikle makine ekipman ihracatı sonrası, servis, bakım, onarım yapacak kaliteli Malay teknik firmaları bulmakta zorlanabilmektedir.

Ayrıca, çalışma izni ve vize konularında bürokratik işlemler yorucu olabilmektedir. Malezya'nın oturma izni konusunda son yıllarda daha titiz davrandığı gözlemlenmektedir.

Malezya'da yatırımlar konusunda daha detaylı bilgi alma isteyen işadamlarımız, Kuala Lumpur Ticaret Müşavirliğimizce hazırlanan "2020 Malezya Yurtdışı Yatırım Raporu"na aşağıdaki adresten ulaşabilirler.

<https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a227194/2020%20MALEZYA%20YURTDI%20C5%9EI%20YATIRIM%20RAPORU.pdf>

7.TÜRK İŞ İNSANLARIMIZ İÇİN FAYDALI BİLGİLER

7.1. Genel Bilgiler

Vize Uygulamaları

Umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımıza ülkeye girişlerinde 90 gün ikamet süreli turistik amaçlı giriş vizesi ücretsiz olarak Malezya'ya giriş kontrol noktalarında verilebilmektedir. Hizmet, hususi ve diplomatik pasaport hamilleri 90 gün süreyle vizeden muaftır.

Covid-19 sonrası ülkeye giriş çıkışlara ilişkin dönem dönem yasaklar gelmektedir. Malezya'ya seyahat etmek isteyen işinsanlarımızın, gelmeden önce ülkeye giriş çıkışlara ilişkin son uygulamalar konusunda bilgi almaları gerekmektedir.

Yerel Saat ve Resmi Tatiller

Malezya GMT (Greenwich Mean Time)'ın 7 saat ilerisindedir. Bu sebeple Türkiye'nin 5 saat ilerisindedir. Yaz saati uygulaması yoktur.

Yeni yıl	1 Ocak
İşçi Bayramı	1 Mayıs
Ulusal Bayram	31 Ağustos
Noel	25 Aralık

Değişken Tatil Günleri ise; Çin Yeni Yılı (iki gün), Good Friday, Vesak Day, Muharrem ayının ilk günü, Yang di-Pertuan Agong'un doğum günü, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, Deepvali, Hz. Muhammed'in doğum günüdür.

Kedah, Kelantan, ve Terengganu eyaletlerinde cuma günlerinin yanısıra perşembe öğleden sonraları da Müslüman kesim için haftalık tatil günlerindendir. Pazar günü ise bu eyaletlerde çalışma günüdür. Diğer eyaletlerde ise

Ülkede genel olarak Cumartesi-Pazar tatili uygulaması vardır. Bazı eyaletlerde bu tatil günleri Perşembe-Cuma şeklinde uygulanabilmektedir. Cuma günleri öğleden sonra Müslüman kesimin ibadetleri sonrasında genellikle mesai devam etmemektedir.

7.2. Dış Ticaret İstatistiklerinin Sorgulanması

Malezya'nın tüm dünya ile ithalat ihracat işlemlerine dair dış ticaret istatistiklerine Malaysia External Trade Statistics, METS Online web sitesinden erişim sağlanabilmektedir. <https://metsonline.stats.gov.my/>

Diğer taraftan, Malezya İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan genel istatistik verilerine Malezya İstatistik Kurumunun <https://www.dosm.gov.my/v1/> sitesinden ulaşmak mümkündür.

7.3. Gümrük Vergi Oranlarının Sorgulanması

Türkiye ile Malezya arasında 17 Nisan 2014 tarihinde imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması 1 Ağustos 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anlaşma metnine ve eklerine “ <https://www.ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/serbest-ticaret-anlasmalari/yururlukte-bulunan-stalar/malezya> “ adresinden ulaşabilirsiniz.

STA ile halihazırda birçok tarife satırında gümrük vergileri sıfırlanmış olmakla birlikte, nihai olarak 2023 yılında tarife satır sayısı bakımından ihracatımızın %99’u, ithalatımızın ise %86’sı gümrük vergisinden muaf şekilde gerçekleşecektir.

Malezya'nın ülkemizden gerçekleştirdiği ithalat işlemlerinde uyguladığı güncel gümrük vergisi oranları <http://mysstext.customs.gov.my/tariff/> adresi üzerinden "Tariff Type" MTFTA yani Malaysia Turkey Free Trade Agreement olarak seçilmek suretiyle GTİP bazında online olarak sorgulanabilmektedir. İstenilen ürün bulunduktan sonra sağ tarafta vergi oranının bulunduğu bölümde ürünün üzerine çift tıklandığında; söz konusu ürün için talep edilen ilave belge varsa görülebilir.

Benzer şekilde aynı link üzerinden Malezya’nın STA’sı bulunan diğer ülkeler veya ülke grupları ile de ürün bazında gümrük vergisi oranları ve gümrük uygulamaları hakkında bilgi almanız mümkündür.

7.4. Menşe Belgeleri

Türkiye’den Malezya’ya mal ihraç ederken indirimli gümrük vergisinden yararlanmak için Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin) düzenlenmelidir. COO ikili ticarete ihracatçı tarafından düzenlenmekte, ihracatçı firmanın üyesi bulunduğu Ticaret ve Sanayi Odası tarafından onaylanmaktadır.

Türkiye’den Malezya’ya mal ihraç ederken STA kapsamındaki indirimli gümrük vergisinden yararlanmak için menşe belgesinin üzerinde “Certificate of Origin used in preferential trade between TURKEY and MALAYSIA” ibaresinin ve ihraç edilecek ürünün tanımının olması gerekmektedir.

Aşağıda örnek bir menşe belgesi paylaşılmakta olup, ihracatçı firmalarımızın detaylar için gümrük müşavirleri ile iletişimde olmalarında fayda görülmektedir.

MENŞE BELGESİ (CERTIFICATE OF ORIGIN)

1. İhracatçı (Adı, Açık Adresi, Ülke) Exporter (Name, full address, country)		No A 001 - TR	
3. Malın gönderildiği şahıs (Adı, Açık Adresi, Ülke) (Tercihli Bağlı) Consignee (Name, full address, country) (Optional) Tang Lee King Trading PL 1207, SL8 JLN Bako, SMI Industrial PH5, 93050 Kuching, Sarawak, Malaysia		2. Certificate of Origin used in preferential trade between TURKEY ve (and) MALAYSIA arasındaki tercihli ticarete kullanılan belgedir. (İlgili ülkeler, ülke grupları veya alanlarını yazınız.) (Insert appropriate countries, group of countries or territories)	
		4. Ürünlerin menşei sayılan ülke, ülkeler grubu veya alanlar Country, group of countries or territories which the products are considered as originating TURKEY	5. Varış ülkesi, ülkeler grubu veya alanı Country, group of countries or territories of destination MALAYSIA
6. Taşımacıya ilişkin bilgiler (Tercihli Bağlı) Transport details (Optional) BY SHIP		7. Gözlemler Remarks	

Malezya’da Türkiye’den ithalat yapmakta olan çeşitli firmalardan alınan bilgilere göre; ithalat sırasında gümrük vergileri hesaplanırken, gümrük komisyoncularının muhtemelen bilgisizliği sonucu, yukarıda belirtildiği üzere “MTFTA” üzerinden değil de genel ithalat vergisi üzerinden hesaplama yapılmaktadır. Bu nedenle, ihracatçı firmalarımızın çalıştıkları Malezyalı partnerlerine bu hususu hatırlatmaları yararlı olacaktır.

7.5. Ticaret Yapmak İstenen Firmanın Doğrulaması

Ticaret yapmak istenilen Malezyalı bir şirketin kayıtlı bir firma olup olmadığı konusunda bir doğrulama yapılmak istenmesi durumunda, şirket kayıtlarını tutan Companies Commission of Malaysia (SSM)’nin aşağıda sunulan internet sitesinden yararlanılabilir. Bu amaçla, doğrulama yapılabilmesini teminen firmalarımıza kolaylık olması açısından anılan siteden kullanıcı adı ve parola temin edilmiş olup, aşağıda verilmektedir.

<https://www.ssm-einfo.my/index.php?id=login>

Kullanıcı adı : Ankara

Parola : ANKARA06

SSM’den elde edilen bilgiler şirketin Malezya’da kurulu olup olmadığı ve şirket ortaklarına ilişkin bilgilerdir. Ancak, şirkete ilişkin bilgiler, anılan kuruluş tarafından belirli bir ücret karşılığında sağlanmaktadır.

Bir firmanın SSM’e kayıtlı olmasının, bu firma ile kurulacak ticari ilişkilerde herhangi bir sorun ile karşılaşmayacağı anlamına gelmediğinin vurgulanmasında yarar görülmektedir. Malezyalı firmalar ile hacimli ticari ilişki kurma aşamasına gelen firmalarımızın, Malezya’ya gelerek, ilgili firmayı yerinde ziyaret etmeleri, üretim ve ticaret imkanları hakkında incelemelerde bulunmaları, firma yetkilileri ile doğrudan temas kurmalarında yarar bulunmaktadır.

7.6. Malezya’da Fuar Takvimi

Malezya’da yıl boyu pek çok bölgesel ve uluslararası nitelikte fuarlar gerçekleştirilmekte olup, özellikle bölge ülkelerinden önemli sayıda ziyaretçiye ev sahipliği yapmaktadır. Dolayısıyla, Malezya’da gerçekleştirilen fuarlar Malezya’nın yanı sıra, bölge ülkelerine ihracat imkanı sağlaması açısından da son derece yararlıdır.

Malezya’da gerçekleştirilecek fuarlara ilişkin bilgilere aşağıdaki linkler aracılığı ile ulaşmak mümkündür.

- <http://www.matrade.gov.my/en/for-foreign-buyers/trade-events/held-in-malaysia/registered-endorsed-by-matrade>
- <https://10times.com/malaysia/tradeshows>
- <http://www.exhibition.com.my/>

Covid-19 pandemisi nedeniyle ülkelerin fuar takvimleri sekteye uğramış durumdadır. Bir çok fuar ertelenmiş, bazıları iptal edilmiş, bazıları ise sanal platformlara taşınmıştır. Ancak gerek yaşanan toparlanmalar, gerekse ülke ekonomilerinin artık dayanma güçlerinin azalması nedeniyle, 2021 yılında fuar takvimlerinin tekrar harketleneceği öngörülmektedir.

Bu çerçevede, bu yıl Kuala Lumpur’da gerçekleştirilmesi planlanan, ancak 9-12 Eylül 2021 tarihlerine ertelenen 17. MIHAS Helal Fuarı’nın dünya helal sektöründeki önemini hatırlatarak, ülkemizde de **helal sektörüne** ilgisi olan tüm firmalarımızın bu fuara mutlaka katılmalarını öneriyoruz. MIHAS özellikle gıda ve içecek ürünleri açısından da bölgenin en büyük fuarlarından biridir.

Yine **gıda ve içecek** alanında MIFB International Food & Beverage Trade Fair ile FHM Food and Hotel Malaysia fuarları bölge içerisinde öneme sahip fuarlardandır.

Savunma sanayi firmalarımızı 2022 yılı Mart ayında yapılması planlanan ve bu alanda bölgenin en büyük fuarlarından biri olan DSA Defence Services Asia fuarına davet ediyoruz. Ayrıca 2021 yılında Langkawi’de düzenlenecek olan LIMA Langkawi International Maritime and Aerospace Exhibition fuarına da katılmayı değerlendirebilirler.

Kozmetik alanında bölgenin başarılı fuarlarından Beauty Expo ile Cosmobeaute Asia fuarlarının ise 2021 yılı Ekim ayı içerisinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Malezya’nın son dönemde enerji politikalarında önemli yer tutan, dünyanın da gözlerinin çevrildiği **yenilenebilir enerji ve yeşil teknoloji** sektöründe IGEM International Greentech & Eco Products Exhibition fuarı önem arz etmektedir.

Otomotiv sektöründe dünyaca ünlü Automechanika fuarı 18-20 Mart 2021 tarihlerinde Kuala Lumpur’da gerçekleştirilecektir.

Mekanik ve Elektrik sektöründe Asean M&E Show ile fuarı Malaysia Technology Expo (MTE) önem arz etmektedir.

İnşaat ve inşaat malzemeleri sektöründe, 2021 yılı Temmuz ayında ger.ekleştirilmesi planlana ARCHIDEX fuarı öne çıkmaktadır, yine Temmu ayında International Construction Week ve Asean Super 8 organizasyonları izlenebilir.

Medikal sektöründe, Nisan 2021’de Healthcare&Pharma Show, Temmuz 2021’de APHM Özel Hastahaneler Birliği Fuarı’nın takip edilmesi önerilebilir.

Saydığımız fuarların yanısıra, **mücevher ve kuyumculuk** sektöründe Ocak 2021’de MIJF Malaysia International Jewellery Fair, **makine ve metal** işleme sektörlerinde Temmuz ayında METALTECH 2021 ve eşzamanlı gerçekleştirilecek Automex **otomasyon teknolojileri** fuarı, **mobilya** sektörü için 2021 yılı Mart ayında MIFF Malaysia International Furniture Fair, **su ve atık su** alanında Asiawater, **turizm ve seyahat** alanında Matta Fair, **tarım ve hayvancılık sektöründe** Livestock Asia fuarları önem arz etmektedir.

Ayrıca, Ticaret Bakanlığı, yurt dışındaki bazı fuarlarla ilgili olarak, milli düzeyde veya bireysel katılım gösteren Türk firmalarına devlet desteği sağlanmaktadır. Desteklenen fuarlara ilişkin bilgilere Ticaret Bakanlığımız web sitesinden ulaşılabilir.

7.7. Malezyada İş Kültürü

Malezya’da hayat ve iş temposunun genel olarak yavaş işlediğini söylemek mümkündür. Bürokratik işlemler, bankacılık işlemleri zaman almaktadır.

Malaylar, insanları ne yaptıklarına göre değil kim olduklarına göre yargırlar. Aile yapısı, sosyal statü önemlidir. Bu itibarla, kişilerin varsa Dato, Datin (Datin bayanlar için kullanılmaktadır) Tan Sri, Tun gibi ünvanlarını söylemekte yarar vardır.

Kartvizitler, kendini tanıtmaya faslından sonra değiş tokuş edilir. Değişim iki elle yapılırsa, karşı tarafa olan saygıyı gösterir.

Malayların iş görüşmelerine vaktinde gelmesini veya toplantıların önceden belirlenen saatte başlamasını beklememek faydalıdır.

Potansiyel muhataplarınız, sizinle iş yapmadan önce kişisel olarak sizi tanımak isteyeceklerdir. Malezya’da karar süreci çok yavaş ilerler, bu sebepten sabırlı olunması gerekmektedir. Malaylar, sizinle iş yapmaya başlamadan önce sizinle uzun uzun sohbet edeceklerdir. Görüşmeler ise uzun ve detaylı olacaktır. Malezya’da kişisel güven, kontratlardan daha önemlidir.

7.8. Malezya’da İş Yapabilmek için Öneriler

Malezya nüfusunun yaklaşık %70’ini Malaylar, %23’ünü Çinliler, %7’sini ise Hintliler oluşturmaktadır. Bu nedenle tüketici tercihlerini değerlendirirken bu üç etnik grubu göz önünde bulundurmak gerekir. Dini dağılım ise şu şekildedir: İslam (%61,3), Budizm (%19,8), Hristiyan (%9,2), Hinduizm (%6,3), Konfüçyizm/Taoizm ve diğer (%2,3). Ülkedeki Müslüman nüfusun yoğunluğu dikkate alındığında, özellikle gıda ürünlerinde helal ürünlerin - zorunlu olmamakla birlikte- tercih edilebileceği de göz önünde bulundurulabilir.

İş insanlarımız Malezya ile ilgili genel olarak, 1 hafta içerisinde gelip, tüm iş bağlantılarını kurup, tüm bürokratik işlemlerini halletme gibi bir yanılgıya düşmektedirler. Pazara girmek isteyen Türk iş insanlarımızın, öncelikle sabırlı olmaları ve işleyişin yavaş temposunu kabullenmeleri gerekmektedir. Malezyalıların ağır kanlı bir millet olmaları, öncelikle kurulacak güven ilişkisine önem vermeleri, bürokratik işlemlerin, bankacılık işlemlerinin ülkemize göre oldukça yavaş işlemesi göz önünde bulundurulması gereken önemli bir husustur. Bu bağlamda, Malezya'nın orta-uzun vadede başarı getirecek bir pazar olduğu bilinmelidir.

Malezya'da Türk işadamlarımızın iş yapabilmeleri için Malezyalı ortaklarla uzun vadeli ve kişisel ilişkiler kurmaları önemlidir. Ülkede özel sektörü nüfusun %23'ünü oluşturan Çin asıllı Malezyalılar ve dolayısıyla Çinliler yönlendirmektedir. Fiyat ve lojistik yakınlık, Çinliler için önemli rekabet avantajı doğurmaktadır. Ancak Türk işadamlarımızın kaliteye ve satış sonrası tedarik ve servise özellikle vurgu yaparak yaklaştıkları takdirde avantaj elde edebilecekleri değerlendirilmektedir.

Malezya pazarına girmek için mümkünse ülkede firmanıza ait bir temsilci bulundurmak, mümkün olmadığı durumlarda yerel bir distribütör/acente ile çalışmak önemli avantajlar sağlamaktadır. Yerel bir distribütör genellikle gümrükleme işlemleri, yerleşik toptancılar / perakendecilerle ilişkiler, ürünü doğrudan büyük şirketlere veya kamuya pazarlama ve satış sonrası hizmetlerden sorumludur. Benzer şekilde hizmet ihracatçıları ise yerel bir ortak ile çalışmayı tercih etmektedirler.

Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında vergisel avantajlardan yararlanılabilmesi için tercihli menşe şahadetnamesinin bulunması ve bu konuda Malezya tarafında tek yetkili olan Ministry of International Trade and Industry (MITI) yetkililerince onaylı olması gerekmektedir.

8. MALEZYA'DA YAŞAM

Ülkenin farklı ırkları barındıran sosyolojik yapısı ve eski İngiliz kolonisi olması nedeniyle halk tarafından en az iki dil konuşulmaktadır. Bu anlamda İngilizce, ülkede yaygın olarak konuşulan ve ticari ilişkilerde rol oynayan bir dildir.

Malezya'nın yüksek kalitedeki eğitim ve sağlık hizmetleri ile yatırım ve çalışma imkanları sayesinde de ülke, yabancılar tarafından çalışmak için tercih edilmektedir. İngilizce eğitim veren uluslararası okulların ücretlerinin Güney Kore ve Japonya'ya kıyasla oldukça düşük olması nedeniyle eğitim amaçlı olarak da göç alan bir ülkedir.

Kuala Lumpur'da ev kiralama maliyetleri; 3 odalı ve mobilyalı bir apartman dairesi için 4.000 RM'den (yaklaşık 1.000 dolar) başlayıp, konutun bulunduğu bölgeye göre yükselmektedir. Condo adı verilen lüks siteler yaygın olup, stüdyo tipi dairelerden 3 veya 4 odalı geniş daireler, villalara kadar farklı seçenekler bulunmaktadır. Ancak, merkezden biraz dışarı çıkıldığında bu rakam oldukça aşağı ineilmektedir. Sonuç olarak; konutun konumuna bağlı olarak çok farklı seçenekler bulunmaktadır.

Kuala Lumpur'da 5 yıldızlı bir otelde konaklamanın geceliği ise yaklaşık 100 dolardan başlamaktadır.

Ulaşım için toplu taşımanın yanı sıra taksi ve Grab (uber benzeri) ve MyCar'dır.

KLIA hava limanı ile Kuala Lumpur arasındaki taksi ücreti, taksi'nin sınıfına bağlı olarak 90 RM den 170 RM'ye kadar değişiklik göstermektedir. Yukarıda belirtilen Grab adlı uygulama ile 75 Rm'ye gidilebilir. Aynı zamanda havaalanının içinde bulunan KLIA Ekspres adlı tren ile direkt olarak KL Sentral'a 55 Rm karşılığında ulaşılabilir.

Kuala Lumpur'da dışarıda yemek yeme ücretleri de 5 yıldızlı bir otelin restoranında kişi başına yaklaşık 150-200 rm'dir. Herhangi bir alışveriş merkezinin yemek bölümünde ise ortalama 30-40 rm civarındadır. Yerel yemekler için fiyatlar daha düşük olup, sokak yemekleri için öğün maliyeti 5-10 rm'dir. Bu nedenle, neredeyse birçok Malezyalı aile evinde yemek pişirmemektedir. Seçim ve fiyat aralığı oldukça geniş olan ülkede yemek yeme önemli bir kültür haline gelmiştir. Hatta insanlar birbirleri ile karşılaştıklarında, selamlaşmanın akabinde hal-hatır sorma yerine, kahvaltı yaptın mı/öğlen yemeği yedin mi gibi sorular sormaktadır. Özellikle farklı kültürleri bir arada toplaması ve turistik olarak popüler olması sebebiyle her ülkenin mutfağından seçenekler bulmak oldukça kolaydır.

8.1. Kuala Lumpur'un Önemli Turistik Yerleri

Petronas İkiz Kuleleri ve KLCC:

1998 yılında açılan ve 451,9 metre yüksekliğinde 88 katlı Petronas Kuleleri dünyanın en yüksek ikiz kuleleridir. Kulenin 41. katına (Skybridge) çıkılıp gözlem noktasından bulutsuz bir havada KLIA havalimanına kadar tüm şehir gözlenebilir. İkiz kulelerin hemen altında bulunan Suria KLCC alışveriş merkezinde dünyanın ve Malezya'nın en tanınmış markalarının ürünleri bulunmaktadır. Yemek bölümünün yanı sıra restoran ve kafelerle çevrilmiş olan

alandanda yürüyüş için büyük bir park (KLCC Park) bulunmakta, alışveriş merkezinin içinde oldukça büyük kapalı bir akvaryum (Aquaria KLCC) hizmet vermektedir.

KL Kulesi (KL Tower / Menara KL):

421 metre yüksekliğindeki kule, şehrin en önemli yapılarından biridir. 276. metredeki gözlem kulesi Kuala Lumpur'un en yüksek noktası olarak bilinmektedir ki Petronas kulesinin gözlem noktasından 100 metre daha yüksektedir. Sabah 9 ile akşam 10 saatleri arasında kuleye çıkmak izinlidir, ücret ise 52 RM'dir. Dilenirse kulenin restoran bölümünde açık büfe yemek yenebilir. Bu özel bölüm, kendi etrafında dönmekte ve her 2 saatte 1 tur tamamlamaktadır.

Lake Gardens:

Kuala Lumpur şehir merkezine 10 dakika uzaklıkta olan ve 92 hektarlık alana kurulmuş olan Lake Gardens parkının en göz alıcı noktası kuş parkıdır (bird park). 20.9 hektarlık arazide 200 çeşit kuş türünden 3000 kuşu barındırması açısından dünyanın en büyük çevrilmiş kuş parkıdır. Sabah 9 ile akşam 7:30 saatleri arasında ziyaretçilere açıktır. Bunun dışında parkta kelebek parkı, orkide bahçesi ve geyik parkı gibi görülmeye değer başka alanlar da vardır.

Batu Mağaraları (Batu Caves):

Kuala Lumpur'un 15km kuzeyinde bulunan Batu mağaraları en turistik kültürel gezi mekanlarından biridir. 3 büyük ve bir çok küçük mağaradan oluşmaktadır. Hinduların en önemli ibadet yerlerinden biridir. Mağaranın içine 272 merdivenlik yol çıkılarak gidilmektedir.

China Town:

Malezya'nın en canlı sokak pazarı Pasar Seni bölgesindeki China Town'dır. Aynı zamanda Kuala Lumpur'un etnik çeşitliliğinin de simgesi olan China Town, tarihi binaları, geleneksel alışveriş dükkanları ve canlı gece pazarı ile Kuala Lumpur'un en turistik bölgelerinden biridir. China Town'a beş dakika yürüme mesafesindeki Central Market ise Malezya'nın kültür ve sanat aktivitelerin gerçekleştirildiği ve yerli el sanatı ürünlerinin bulunabileceği bir merkezdir.

8.2. Malayca Temel İfadeler

Merhaba:

Apa Khabar (Basaha Melayu)

Ni hao (Çince)

Vanakkam (Tamil)

Teşekkürler:

Terima kasih (Basaha Melayu)

Xie xie (Çince)

Nandri (Tamil)

Malayca yazıldığı gibi okunur. Sadece aşağıdaki sesler farklı okunur.

e : genelde 'ı' diye okunur

j : 'c' diye okunur

c : 'ç' diye okunur

sy : 'ş' diye okunur

kh : arapça'daki gırtlaktan hırıltılı çıkan h
ng : genizden çıkar, 'nazal n' gibi okunur
v : 'f' diye okunur

Türkçe	Malayca		Türkçe	Malayca		Türkçe	Malayca
Ben Sen O Biz Siz Onlar	Saya Kamu Dia Kami/kita Kalian Mereka		Neden Nasıl Nerde Kim Hangisi	Kenapa Bagaimana Di mana Siapa Yang mana		Merhaba Günaydın İyi Akşamlar Hoşçakal	Hai Selamat Pagi Selamat Malam Selamat Tinggal
Nasılsın ?	Apa Khabar		Çok iyiyim	Saya Sangat Baik		Evet Hayır	Ya Tidak
ismin ne	Siapa nama kamu		Benim adım :	Nama Saya		Anlamıyorum	Saya Tidak Faham
Teşekkürler	Terima Kasih		Çok Naziksin	Sangat Baik		Bilmiyorum	Saya Tidak Tahu
su çay kahve yemek şeker Süt	Air Teh kopi makanan gula susu		içecek yemek okumak yürümek koşmak oynamak uyku oturmak kalk dur git	Minuman Makan Membaca Berjalan Berlari Bermain Tidur Duduk Bangun Berhenti Pergi			